

Ujabb névsorok:

Ünnepi szám

oroszországi munkaszolgálatosokról

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

II. ÉVFOLYAM 40. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1946 OKTÓBER 3.

Engesztelőnapkor...

Irta: Domonkos Miksa

Most készül minden nemzetek békéje távol a Szajna partján. Ott, ahol lelkiismeret-vizsgálatot tartanak a Hatalmasok és nemzetek lesik a verdiktet.

Még üszkös romok merednek a fasiszta háboru nyomán. A sirhantok frissek még, de megnyúgvást parancsol emberek fiainak az isteni Gondviselés. Uj élet sarjad a sirok felett, uj demokráciát melenget a szabadság napsugara a bűnös faszizmus romjain. Európa országai aggódó reménnyel kísérik a békeművet. Lesz-e igazság, elérkezik-e a megbékülés, megszületik-e a kiengesztelődés? Súlyos kérdőjel a szajnaparti békemű, hiszen minden mulandó, amit emberkéz alkot. A hatalom véges, csak az isteni törvény örök. A nagy igazságot a Gondviselés osztja. Fenn az Ur trónusa előtt végzik az igazi számadást.

Engesztelőnapkor Izrael népe, — évezredek meghajszolt vándora — is ítélőszék előtt áll. Templomaiban megszólal az ősi harsona. Figyelmeztet, hogy az Örökkévaló Isten számbaveszi a megfogyatkozott nyáját. Belehéz a lelkekbe s a szívek redőjében kutatva, számonkéri a bűnt. Az isteni parancs kiengesztelődést hirdet. A bűnbocsánatért fohászakodótól azt várja, hogy maga is bocsásson meg az ellene vélőknek. Így rendelí, aki teremtette az eget és a földet. Ő vezette ki népét a rabszolgaságból. Az Örökkévaló Isten dicsőségére ünneplik Izrael fiait az 5707-es naptári évet.

A magábaszállás nehéz óráiban emlékek ébrednek. Megjelenik rég elmúlt századok ködös távlatából az üldözöttek és mártírok végtelen sora. Kisért a rég elhamvadt máglyák lobogása. Megjelenik az oly közeli véres múlt is. Mikor fujják az ősi harsonát, jelentkeznek az

árnyak. A százezrek, amint hóban-fagyban meneteltek a Halál országútján. Megmutatják elkínzott arcukat a Duna halottai. Jelentkeznek a törengsirok szomorú lakói, gázkamrák áldozatai: testvérek, szülők, elszakadt hitvesek, elvesztett gyermekek.

Mikor most törvényt lát a nagy Biró, bizony megtalálja a bűnösöket. Elválasztja rossztól a jót, mert lelkiismeretvizsgálat napja vagyona. A könyörületes Isten meghocsát az alázasoknak, de sujtó keze eléri az elbizakodottat. Az ő ítélőszéke előtt kicsinyekké válnak a Hatalmasok. Üldözött gyermekeit magához emeli.

Mikor megfujják az ősi harsonát, engesztelőnapot tartanak Izrael gyermekei, de az Uristen maga elé idéz minden halandó embert. Előtte számadással tartoznak nagyok és kicsinyek. Az osztó Igazság nem áll meg Izrael gyülekezeténél. Vezekelnie kell mindenkinek, aki bűnözött. Magába kell szállnia, aki nem volt védelmezője az üldözötteknek. Meg kell alázkodnia Isten előtt azoknak, akik az Igét hirdelik. Nagy az adósságuk, akik a felebaráti szeretetet prédikálják s mégis elmulasztották köteleességüket a súlyos időkben.

Az Itélet előtt csak igazak fognak megállni, mert Isten belelát a lelkekbe; előtte nincsen titka a szívnek.

Izrael 5707-ik esztendejében most áhitatra hív az ősi kürt. Megalázkodunk a Teremtő színe előtt, aki igazságos Biró. Elfogadjuk parancsait. Megbékülést hirdetünk. Az Engesztelő Nap komor ünnepi hangulatában, mikor népek békéje készül a Szajna partján, szálljon magába Izrael népe és minden igaz ember is. Csak így születik meg a megbékülés és akkor érkezik el a kiengesztelődés.

Ára 1 forint

AZ ENGESZTELÉS NAPJA

Irta: Dr. KATONA JÓZSEF, pesti rabbi

„Szálljon fel könyörgésünk alkonyattal és érijen el esedéksünk virradattól, hogy kitünjön megtérésünk a felragyogó csillagokkal.”

... Az új esztendő első tíz napja a — „bűnbánat tíz napja”. Újév napjától minden reggel a hajnali órákban bűnbánó istentiszteleteket tartunk, mert ezekre a napokra vonatkozik a Talmud tanítása szerint a próféta felhívása: „Keressétek az Örökkévalót, amikor megtalálható: akkor hívjátok, amidőn közel van”. A bűnbánat hetének szombatja a — „megtérés szombatja”. Ez a szombatnap már teljességgel a közelgő nagy szent napra készít elő. Mindig a gyülekezet pápja olvassa

AZ ENGESZTELÉS NAPJA

a negyvenedik nap Elul elsőjétől számítva, amikor másodszor ment fel Mózes a Sínáj hegyére s ezen a napon — Tisri tizedikén — tért vissza az új tízparancsolati köztáblákkal s Isten megbocsátó kegyelmével az aranyborjú vétkébe sülyedt pusztai néphez. Izrael gyermekei e napon mély bűnbánatban — böjtöléssel és önmegtagadással várták Mózeset. S attól az időtől kezdve e magasztos napon Isten mindig különös megbocsátó szeretettel fordul megtérő népe felé.

„Örök törvény legyen számotokra: a hetedik hónap tizedik napján sanyargassátok magatokat. Semmi munkát ne végezzetek, se az idegen, se a jövevény, akik köztetek lakik. Mert ezen a napon bocsát meg nektek Isten, megtisztítván benneteket” — e szavakkal rendel el a Tóra az engesztelés napját, amelyen — ötszörös tiltó parancsot teljesítve — szigorú böjtöt tartunk, tartózkodunk minden élvezettől és köznapi szokástól.

KOL NIDRÉ

örökszép dallama. Előimádkozó és gyülekezet halgan, egymást kísérve és felváltva, szent melódiákban összelelkelve, együtt imádkozik. „E nap szerez nektek engesztelést, megtisztítván titeket minden bűntől. Isten előtt legyetek tiszták.” Ezért elsoroljuk bűneinket, elrebbgjük vétkeinket,

fel ilyenkor a prófétai szót: „Térj meg, ó Izrael, az Örökkévalóhoz, a te Istenedhez, mert elbotlottál a te bűnödben”.

Az ünnep előtti napon soha nem böjtölünk, hanem a reggeli ájtatosság után meglátogatjuk a temetőt — és egész napon át keressük a megbékélést: kiengeszteljük haragosainkat és megbocsátunk azoknak, akik megbántottak bennünket. Elázunk szívünk-ből minden ellenérzést és gyűlöletet, mert ünnepünk engesztelést hoz minékünk mindazokért a bűnökért, amelyekkel Isten ellen vétkezünk és töredelmesen megbántuk azokat — de embertársainkkal szemben elkövetett bűntudásunkért magunknak kell megte-remtenünk a kiengesztelődést.

Még délután, az ünnep lezállta előtt elköltjük a szerény — „böjtöltői lekomát”. Utána a szülők jóra intik bocsánatot kérő gyermekeiket és kezeiket kitérve fejük fölé, megáldják őket: nem földi javakért könyörögnek számukra, hanem azt kérik, hogy adjon az Örökkévaló lelkükbe istenfélelmet, oltsa szívükbe a vallás szeretetét és vezesse őket a bűntelen, tiszta élet igaz ösvényére.

A fehér asztalon fellobbannak az ünnepköszöntő gyertyák lángjai s elhangzik fellettük az áldás. A családfő is meggyújtja mécsesét: az „élők mécsesét”, hogy lángjából hosszú élet és boldogság áradjon a ház népére s a „lelkek mécsét”, hogy fényéből az elhunytak emlékezte sugározzon az engesztelés napján.

... A templom ragyogó fehér pompájában fogadja az érkezőket, akik felöltöznek gyolcsingukba és áldó szavak kíséretében felöltik imaköpenyüket: a „táliszt”. Ezzel megkezdődik magasztos estünk áhitata s felhangzik a

ket, amelyeket elkövettünk „akarva és akaratlanul, nyiltan vagy titokban, bántó szóval vagy csalárd gondolattal, kényszerből vagy önszántunkból”.

S ezen az estén az imaköltészet megkapó remekait zengjük el szívünkig érő dalokkal. Bűnvalló himnuszok

és ünnepi elmélkedések váltják fel egymást és mi érezzük, hogy olyanok vagyunk Isten kezében, mint az agyag

a szobrász kezeiben. Így imádkozunk: „Atyánk, Királyunk, kegyelmezz, bocsásd meg a mi vétkeinket”.

JOM HÁKIPURIM

reggelén kezdődő istentiszteletünk egész napon át tart: e nap a zsidó élet legkomolyabb napja. Szinte átszellemül a zsidó ember ilyenkor, a hívőről jámbor odaadásában, lekopik a földre minden nyúga, csak lelke szárnyal: magabaszáll s megtisztulás után vágyakozik.

Imák hosszú sorozatában fejezi ki érzéseit és szent szertartások emlékezte emeli a bűnbocsánat ormai felé. A Tóra-olvasmány délelőtt a főpapi áldozatról szól, a próféta pedig így beszél: „Vájon nem aze az igazi böjt, amelyet én kívánok: hogy megnyisd a gonoszság bilincseit, megoldjad a járom kötekeit, szabadonengedd az elnyomottakat, az éhezőnek megszegd kenyereket és a szegény bolyongókat házádba befogadod?” Az ünnep délutánján Jóna próféta történetét olvassuk fel, amelyből látjuk Isten gondviselő szeretetét minden teremtménye iránt és hozzájárjuk az elbeszéléshez: „Ki olyan, mint te,

Istenünk, aki megbocsátasz vétkeket, elengeded bűnét néped maradékának?” Az egyetemes emberiség számára megváltásért esedekelünk és külön zsidó sorsunk megjavulásáért imádkozunk.

Az engesztelés napján megemlékezünk drága halottainkról — „Mázkir” óráján —, elsiratjuk könnyeinket éretük és áldva áldjuk emléküket. Majd a fenséges és félelmetes nap főimádságát mondjuk el, mint Újév napján és arcabornulva, az emlékezés lenyűgöző szépségében átéljük a jeruzsálemi szentély engesztelő napi főpapi áldozatát, az — „Avadló” szertartását. Háromszor borulunk le, mint őseink a nagy pillanatban, amikor egyszer egy évben „hallották, hogy Isten dicsőséges és félelmetes nevét a főpap szentséggel és tisztán kiejtette”.

A délutáni Tóra-olvasás és megismétlődő bűnvallomások után elérkezik a „kapuzárás” imája: a

NEILA.

Egy órával napnyugta előtt, amikor „a nap sugarai a ják koronájáig érnek”, megkezdődik az ünnep záróistentisztelete. A gyülekezés papja áll az előimádkozó asztal elé és felszendül ajkán a nyitott frigszekerény előtt: „Ó, Ird fel nekünk a kegyelem kapuját, mielőtt e kaput végképpen bezárnád — hisz lement immár a nap!”

Még egyszer szívünk felé ütünk és elsoroljuk bűneinket, felhangzanak legalázatosabb könyörgésaink: „Királyunk, Istenünk, légy irgalmas, bocsásd meg, kegyelmezz: könyörülj, engesztelj, töröld le bűneinket s vétkeinket”. Rimánkodva kérjük Istent, hogy — peccételje jóra életünket. Azután hitvallomást tesszünk előtte, áldjuk dicsőséges uralmát s hirdetjük alapigazságát: „Adonáj, Ó az Isten!”

... Boldog öröm ragyog az arcokon, amidőn felhangzik a kürtészó, amely hirdeti, hogy az ünnep befejeződött.

Igazi zsidó öröm ez — érezzük, hogy a nagy nap kegyelme kiérdadt reánk, hiszszük, hogy Isten segítő irgalma nem marad el tőlünk...

OROSZ FOGSÁGBÓL HAZATÉRTEKI KI TUD

dr. Braun Ernő

orvosról (szül. 1912). Nagykátról ment el. Szíves értesítést kér: BRAUN HENRIE, Róberti Károly-kürt 104.

WELS-BŐI HAZATÉRTEKI KI TUD felvilágosítást adni

Heffner Pál

munkaszolgálatosról, aki felszabadulás után Günskirchenből 1945 május 6-án áprilólóg egyszázötven hazaindult, majd Wels-be került. Hála és köszönettel. Cím: Heffner, Pál, Fürkzentmiklós.

KERESSEM ŐCSÉMET

Selmeczi Pál

munkaszolgálatost, ki 1904-ben született Budapesten. 1942 novemberében Gödöllőről a 109/39 munkásszázzal ment ki Ukrajnába és valószínűleg a voronyezsi áttörténi esett fogászatba. Szari Nihilizációja közösgben. Aki tud róla valanz, kerem értesítse Selmeczi Ferenc mérnököt, Arad-uica: 8.

Dr. Hevesi Ferenc főrabbi üzenete

W PESTI IZR. HITKÖZSÉG
RABBISÁGA

VII. Wesselényi-u. 7.

SZERETETT, HIVEIM!

Külföldi zsidó intézmények meghívását követve,
rövid időre távozom körötökből.

Hiszem, hogy utamon szolgálatot fogok tudni tenni
magyar zsidó testvéreimnek és az egyetemes zsidóság-
nak és hogy szolgálni fogom magyar hazánk javát is.

Szeretettel bucsuzom Tőletek. Kérlek, kísérjétek
utamat szeretettel. Itthon teremtsétek meg a belső bé-
kesség légkörét. Legyen a zsidóság egységes Isten szol-
gálatában, jogaink önérzetes felfogásában, valamint kö-
telességeink becsületes teljesítésében.

Ne legyenek ellentétek közöttetek. Egyéni sérelmek
és egyéni érdekek nem járjanak el a közösség nagy érde-
kei előtt. Teremtsétek harmóniát a lelkek között és az
egység erejével vértelenül szálljatok sikra a zsidóságért.

Ezt a kérésemet szíveleljétek meg és teljesítsétek.
Hiszem, mire utamról visszatérek, egységes magyar
zsidóság fog engem várni.

Oldalmazzon és áldjon Benneteket, családjaitokat a
Mindenható.

Budapest, 1946 szeptember 30.

DR. HEVESI FERENC s. k.

Törvényjavaslat

a magyar zsidóságot ért üldözés meg- bélyegzéséről és következményeinek enyhítéséről

Az Igazságügyminiszter a nemzetgyűlés elé
terjesztette az alábbi törvényjavaslatot, amelyet
a nemzetgyűlés e hét esüdtörtökén fog tárgyalni.

1. §.

(1) Magyarország nemzetgyűlése ünnepélyesen megál-
lapítja, hogy a letűnt uralmi rendszernek idegen befolyáson
alapuló mindazok a rendelkezései és intézkedései, amelyek
az ország lakosságának egy részét izraelita vallása, illetőleg
származása címén jogaitól megfosztották, emberi méltóságá-
ban meggyalázták és többségében megsemmisítették; ellen-
keznek az emberiség örök eszményeivel, a magyar nép erköl-
csi felfogásával és a magyar jog szellemével. A nemzetgyűlés
mélyszégyenrel bélyegzi meg a magyar történelemben
példa nélkül álló ezeket az embertelenségeket.

(2) Megemlékezve a demokratikus kormányoknak azok-
ról a rendeleteiről, amelyek a faji üldözésnek hamis indoko-
lásra támaszkodó, a lakosság egy értékes és hazafias részét
méltatlanul sújtó, idegen eredetű összes barbár szabályait ha-
tályon kívül helyezték, a jogegyenlőséget visszaállították és
ezzel a jóvátételi jogi feltételeit megteremtették: a nemzet-
gyűlés egyszerűen a magyar nép elismerését és háláját
nyilvánítja mindazoknak, akik a külső és belső megfélemlí-
téssel bátran dacolva, önzetlenül és áldozatkészen álltak üldö-
zött embertársaik mellé és ezzel nemcsak sok ezer emberi éle-
tel mentették meg a pusztulástól, hanem hozzájárultak a ma-
gyarság hírnevét ejtett szegényfolt letörléséhez is.

2. §.

(1) Az állam mindazokat a hagyatékot, amelyeket örö-
kös hiányában a (2) bekezdésben említett személyek hagyat-
ékaként megszerzett vagy megszerzett, az alábbi rendelkezé-
sek szerint létesítendő külön alapnak engedi át.

(2) A jelen § rendelkezései azoknak a személyeknek akár
Magyarország területén, akár külföldön levő hagyatékaira
terjednek ki, akik az izraelita vallásuk vagy származásuk
címén ellenük folytatott üldözés folytán vagy az üldözéssel
okszertü kapcsolatban szerzett sebesülés, sérülés vagy más
egészségromlás következtében az 1941. évi június hó 26.
napja és az 1946. évi december hó 31. napja között életüket
vesztették. Holtmunknyilvánítás esetében az előbbi rendelke-
zést annak az örökhatározatnak a hagyatékára kell alkalmazni,
aki a holtmunknyilvánítás tárgyában hozott bírói határozat
szerint az említett időközben tünt el, tekintet nélkül arra,
hogy ez a határozat a halál idejéül milyen időpontot állapít
meg. Azt, hogy valamely hagyaték a jelen § rendelkezései
értelmében az állagot vagy az alapot illeti-e, az alap intéző-
bizottságának meghallgatása után háromtagú bizottság álla-
pítja meg. A bizottság elnökét a közigazgatási bíróság ítélő-
bírái sorából annak elnöke, egy-egy tagját pedig a pénzügy-
miniszter és az alap intézőbizottsága jelöli ki.

(3) Az alapra szállnak át hazahozataluk esetében a kül-
földre hurcolt azok a vagyontárgyak is, amelyek az izraelita
vallásuk, illetőleg származásuk miatt üldözött személyek
birtokában az elmúlt uralmi rendszer intézkedései követke-
ztében jogtalanul kikerültek, feltéve, hogy jogszerű tulajdo-
nosuk a minisztérium által kibocsátandó rendelet rendelke-
zései szerint nem állapítható meg.

(4) Az alap rendeltetése az izraelita vallásuk, illetőleg
származásuk címén üldözött és ennek következtében segít-
sége utalt személyek, valamint az ily személyek javára szol-
gáló intézmények támogatása.

(5) Az alap jogi személyiséggel bír.

(6) Az alap a minisztérium felügyelete alatt áll. Képvisel-
letét, kezelését és felhasználását intézőbizottság látja el,
amelynek elnökét és elnökhelyettesét a miniszterelnöknek a
Magyar Izraeliták Országos Irodája és a Magyarországi
Autonom Ortodox Izraelita Hitfelekezeti Központi Irodája
javaslata alapján tett előterjesztésére, öt év tartamára a köz-
társasági elnök nevezi ki; az intézőbizottság tagjainak egy-
harmadrészét a miniszterelnök, kétharmadrészét pedig a ma-
gyarországi izraelita hitfelekezet említett törvényes képvisel-
eti szervei — ugyancsak öt év tartamára — jelölik ki. Az
alap szervezeteinek és működésének részletes szabályait, va-
lamint az alap egyéb bevételi forrásait a minisztérium ren-
delettel állapítja meg.

3. §.

(1) Ha a hagyaték a 2 §. (2) bekezdésében említett ok-
ból az ott megállapított idő alatt egymásra következően több
örökhatározó után nyílt meg, az csak egy ízben, akként esik
illeték alá, mintha az az utolsó örökösre közvetlenül az első
örökhatározóról szállt volna.

(2) A 2 §. (2) bekezdésében megjelölt személyek örökö-
sei huszezer forintot meg nem haladó fiztala hagyatékai értéké-
 után teljes, a hagyatékna ez megvaladó értéke tekintetében
pedig ötvenszázalékos illetékmentességet élveznek, amely az
öröklési illetéken felül az ingyenes vagyonszerzési illetékre is
kiterjed. A kedvezmény alkalmazására vonatkozó részletes el-
járási szabályokat — ideértve a kedvezmény előfeltételeinek
igazolására vonatkozó rendelkezéseket is — a pénzügyminisz-
ter rendelettel állapítja meg.

4. §.

A jelen törvény kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1946. évi szeptember hó.

Igazságügyminiszter.

RÁDIÓJAVÍTÁS

Gyorsan, szakszertően, helyszínen is!
Díjtalan vizsgálat és árajánlat. Nagy
rádiócső- és pótalkatrész-raktár. Mérés-
sékelt árak. CSALA RÁDIÓ, Madách-
tér 6. telef. Tel.: 423-366

GORIUP ECET

Templomavatás és Mazot alakuló ülés Zuglóban

A háború dúlása földig rombolta a zuglói zsidó templomot is és helyén most pusztá falak meredeznek az ég felé. Az egyik falcsomokon épen maradt a frigyábla reliefje, beszédes szimbólumként a zsidóság sorsának. Összeomolhatnak a templomok, elpusztulhatnak a szászerek de az idők végtelenségéig fennmarad a frigy, melyet az Örökkévaló költött választott népével, örökké fennmarad a zsidóság.

Az elpusztult templom helyébe új épült. A zuglói hívők a körzet lelkes disznóknak, Mezőfi Vilmosnak kezdeményezésére maguk látták neki a munkának, romot takarítottak, kerítést húztak s a Pesti Izr. Hitközség segítségével maguk építették fel kicsiny templomukat, melyben rohaszonkor már megtarthatták az első istentiszteletet. A templom ünnepélyes felavatalására szeptember 28-án került sor. Az avatáson megjelentek a Pesti Izr. Hitközség képviselőiben Stöckler Lajos elnök, dr. Földes István és dr. Geyer Albert elnökhelyettesek. Domonkos Miksa ügyvezető, dr. Kertész Adolf szertartási előjáró, dr. Pásztor József a Mazot ügyvezető igazgatója, Kertész Ödön a Mikéfe igazgatója Pick István a Musz Szervezet kiküldöttje s a Szatmár-utcai orthodox templom elnökségének megbízásából Klein Mózes rabbi és Kardos Ödön.

Az ünnepséget Farkas Emil kántor a „Ma tauvu“ intonálásával kezdte meg, majd dr. Bernát Miklós körzeti rabbi mondotta el avatóbeszédét. Megemlékezett a régi nagy templomról s hálát adott Istennek, hogy megérhették az új templom felavatását. Kegyeletes szavakkal adózott azon mártírok emlékének, kiket innen hurokoltak el lelketlen gyilkosait. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: „Összeváltunk, hogy szentnek nyilvánítsuk e helyet. Legyen szent e hajlék és Isten áldása lebegjen felette“.

Mezőfi Vilmos közönte ezután a megjelentek, majd a templom történetét ismertette. 25 év előtt emelték e templomot — mondotta —, 1944-ben rommá változtatták és 1946-ban öt öreg zsidó dr. Bernát Miklós rabbi vezetésével hozták az újépítéshez. Példánkon felbuzdulva a körzet zsidósága párhuzam áldozatkészséggel járult hozzá a felépítéshez de mélyszégyen háttal tartozik a körzet a Pesti Izraelita Hitközség jelenlevő vezetőségének, akiknek segítségével nélkül sohasem épülhetett volna fel a kicsiny templom.

A felavatási ünnepség ezzel véget ért és kezdetét vette a Magyar Zsidók Országos Egyesülete XIV. kerületi tagozatának

alakuló gyűlése, melynek első szónoka Domonkos Miksa, az egyesület alelnöke volt. „Kinyújtjuk kezünket testvéreink felé s ez a kéz az újjáépítést jelenti“ — mondotta. A Mazot célja ébren tartani a lelkiismeret. Az egyesület a megalkuvó múlttal szemben a harcos jövő képviseli. Céljai zsidó célok s mindazokkal a problémákkal kíván foglalkozni, amelyek mindannyiunkban szunnyadnak. Ki akar állni minden olyan kérdésben, melyek a zsidóság hivatalos vezetőinek lehetőségén túlmennek. Ezért van szükség valamennyi zsidó testvérünk közreműködésére. Erőt kell adni a vezetőknek, harcuk megvívásához. De ezeken felül gondoskodni kívánunk a zsidó értékekről, mindenkiről, hiszen az egész maradék magyar zsidóság segítségére szorul. Ezeknek a céloknak megvalósításában akarja egységbe foglalni a Mazot az ország zsidóságát. Kötelességünk tehát összelatarni, együttműködni és azt a zászlót szolgálni, melyre az egység és a felekezeti béke van felírva.

Dr. Geyer Albert örömet fejezte ki a zuglói körzet önfeláldozó együttes munkája felől. Ugy érzi — mondotta —, hogy a mai avatás csak kezdet. Mégvan a templom, mely körül megalakult a zsidó élet. Ebben a centrum körüli zsidó élet kiépítésében akar a hívők segítségére lenni a Mazot.

Pick István a Musz-szervezet XIV. kerületi elnöke a szervezet nevében jelentette be csatlakozását, mert úgy látja, hogy

a Mazot és Musz-szervezet társadalmi és kulturális céljai azonosak.

Kertész Ödön igazgató a Mikéfe üdvözlését fejezte ki. Bensőséges szavakkal emlékezett meg a körzet mártírhalált halt rabbijáról, dr. Láczer Dénesről, majd az ifjúság nevelésének hibáiról beszélt.

Klein Mózes rabbi a Szatmár-utcai orthodox templom vezetőségének üdvözlését tolmácsolta.

Bokor Adorján a körzet volt

A Mazot VII. kerületi belső tagozatának megalakulása

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének VII. kerületi belső tagozata szeptember 30-án, hétfőn délután tartotta alakuló gyűlését, a Pesti Izraelita Hitközség sávjai dísztermében. A gyűlésen megjelent Kertész Emil helyettes előjáró, a főváros VII. kerületi előjáróságának egyik vezetője is.

Dr. Grünfeld Hugó, a belső VII. kerületi körzet elnöke nyitotta meg a gyűlést, vázolta azokat az okokat, melyek a Mazot megalakítását szükségessé tették. Beszédében rámutatott arra a tényre, hogy a zsidóság sok külső ellensége van, tehát nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy saját soraikat megbontsa a szétluzzás és az egyenletlenkedés. A zsidóság csak önmagában bízhat s minden erejét a felelemmentes élet kihozatalára kell összpontosítani. Bizik abban, hogy a körzet tagjai megértik a Mazot célkitűzéseit és azok megvalósítása érdekében egy emberként támogatják az egyesületet.

Ezután Róbert Márta, a Magyar Színház tagja mondotta el

elnöke a minden zsidó célra felkészült propagálójának, Mezőfi Vilmos disznóknak érdemeit méltatta.

Mezőfi Vilmos jelentette ki azután, hogy a zuglói körzet egységesen áll a zsidóság mai vezetőinek oldalán.

Dr. Bernát Miklós rabbi összegyűzte a gyűlésen elhangzottakat s megállapította, hogy a nagy zsidó célok megvalósítása érdekében valóban szükség van a Mazotra, majd a gyűlés befejezésekképpen imát mondott a gyülekezetért.

Kiss Arnold „Zsidó kürtöscsök“ a novelláját.

Dr. Váradai Jenő a neoantiszemitizmus főokát abban látja, hogy a zsidóság a gazdasági térről a politikai térre tért át. A zsidóság ellenségei a demokratikus fejlődésnek ezt a természetes folyamatot nem akarják elismerni. A Mazot céljairól szólva kifejtette, hogy ez az egyesület építeni és dolgozni akar, meg akarja teremteni a zsidóság emberi jogai elismerésének lehetőségét.

Kertész Emil elmondotta, hogy ugyanazzal a törekvéllel hittek akar harcolni a zsidó egység megteremtéséért, mint amellyel harminc éven keresztül a munkásegység megvalósításáért küzdött. Hiszi, hogy a magyar zsidóság mindazon jogait ki fogja vinni, melyeknek megvalósítását a Mazot is céljává tűzte ki.

A következő felszólaló dr. Pásztor József volt. A Mazot azt akarja — mondotta, — hogy, másként legyen holnap, mint tegnap volt. Az egyesület vezetői azt szeretnék, ha egy szebbi és boldogabb zsidó élet alapjait teremthetnék meg. Ennek érdekében szeretettel várják a zsidó dolgozók tömegeit, várják azokat a zsidókat, akik ezer veszély között is zsidók maradtak.

Bock Vilmos szólította fel ezután a körzet tagjait, hogy egységesen lépjenek be a Mazot tagjainak sorába.

Végül Szegő Jenő az, összes megjelentek nevében kijelentette, hogy felismerve a Mazot közérdekű céljait, mindenben támogatni kívánják az egyesületet.

KERESSEM FÉRJEMET.

Farkas Mártont

aki 1914-ben Csepelen dolgozott, onnan Békésmegyerre és Auschvitzba vitték, június elején. Szives felvilágosítást kér kétszázbeceste családjá. FARKAS MÁRTONNE, Dob-utca 21., II. 14.

KERESSEM FIAMAT.

Keller Ivánt

azt 1923-ban. 1944. nov. 4-én hirtelen eltűnt az Eötvös-utca 38-Ból. Hegyesha'omig eljutott. Azóta rommi hír sincs róla. Bársonyos értesítést hálaiban vezet édesanyja. Gy. Keller Imréné, Eötvös-utca 38.

REBENWURZL

orth. kóser szalámi és konzervárak üzeme újból megkezdte működését

★

Gyár: Kazinczy-u. 41.
Üzlet: Laudon-u. 3.

★

Lecakatok az egész városban.

Hus- és zsirjegyeket beváltjuk

DR. LANGER NORBERT

öt nyelvű kölcsönkönyvtára
ANDRÁSSY-UT 58

TARTALMAS, OLCSÓ SZÓRÁRGYZÁST NYUJT
CSAK NEMÁNY FILLÉRBE KERÜL NAPONTA

Beiratkozás bármikor!

Hitközség és demokrácia

Dr. Földes István előadása

Az Ichud-Mapaj szocialista cionista csoport hell összejelvénytelének keretében szeptember 30-án dr. Földes István, a Pesti Izraelita Hitközség elnökhelyettese, mint vendég, tartotta meg „Hitközség és demokrácia” cím alatt hirdetett előadását.

Az előadás előtt Karoly László főkéntor jiddis és palesztinai dalokat énekelt nagy sikerral majd dr. Dénes Béla előnök tartotta meg szokásos heti politikai beszámolóját, melynek keretében foglalkozott azokkal a témákkal, amelyek a szocialista cionista mozgalmat értik egy folyóiratban. A hallgatóság élénk tetszése mellett kiemelte a támadás alaptalanságát.

Ezután került sor dr. Földes István előadására. Bevezetőben nagy vonásokban ismertette a zsidóság szervezeti kérdéseit a zsidó állami önállóság idejéről kezdve, végig — egész napjainkig. Részletesen kiterjeszkedett a magyarországi zsidóság településével kapcsolatos közösségi élet fejlődésének ismeretelésére, majd a források felhasználásával foglalkozott a Pesti Izr. Hitközség 150 éves történetével, érdekesen mutatta ki azt a folyamatot, ahogyan a kezdeti „rendészek”-ből a hatósági oktrojjon át nagy küzdelmek árán megszerveződött a legszólósebb önkormányzat.

E történelmi visszpillantások nyomán kapcsolódott bele az előadó annak a kérdésnek vizsgálatába, hogy a kivételezett jogokkal bíró és hatóságai kinevezésektől függő vezetőségek működésében miképpen érvényesült fekről-fokra a demokratikus felfogás, milyen küzdelmek árán jutottak a közösség szelvényebb rétegei az egyházi és felekezeti élet közigazgatási, pénzügyi és szociális vezetéséhez. Megvilágította a politikai és társadalmi demokráciának sokat vitatott kérdéseit és leszögezte, hogy a zsidóság már a Bibliában és összes hagyományos szent irataiban, de különösen a próféták tanításaiban már birtokolta és hirdette azokat a demokratikus örök eszményeket, amelyek az egész emberiség magasabb egységének és az egész egyetemes emberi gondolatnak szolgálhattak örök mintaképeül. A demokrácia tisztá eszményét szolgálta a zsidóság egyetemének minden törekvése és ezen nem változtathatott az a sajtóságság és különleges helyzet, amelyben a zsidóság a galutban a különböző európai államokban elfoglalt.

A hitközségi élettel kapcsolatban kifejtette, hogy teljesen demokratikus alapra kell a hitközségi választásokat és a választói jogot fektetni, hogy szóhoz és befolyáshoz jussanak mindazok, akik még a zsidósághoz tartozóknak érzik magukat és részt kívánnak venni a közösségi életben. A Pesti

Izr. Hitközség előjárósága ebben a szellemben alkotta meg az új választójogot, amely minden 20 éven felüli férfinak és nőnek választójogot fog biztosítani és így most már a közösségen mulik, hogy a képviselőtestület tagjait és ennek keretén belül a vezető állásokra olyan egyéneket válasszon, akiket zsidó érzésük, rátermettségük és demokratikus felfogásuk erre méltóvá fog tenni. Új felkíséget kell a Pesti Izr. Hitközségben tömörült zsidóság részére teremteni, új ideálokat, áldozatkészséget, mert mostanában eltolódás történt a kitartottságra, a külföldi zsidóság alamsznájára, holott a zsidóságnak a szörnyű megpróbáltatásból emelt fővel és emelt lélekkel kellett volna kikerülnie.

Foglalkozott ezután az asszimiláció és cionizmus kérdésével és rámutatott arra, hogy mennyire beigazolást nyertek a régi zsidó közélet tárgyilagos és bátor kritikusának — Patai Józsefnek — írásban és szóban számtalanszor kifejtett meglátásai, amikön szintézist keresve mutatta ki, hogy a cionizmus a Palesztinán kívül maradó zsidóság részére is nagy erkölcsi és biztonsági tökélet jelent és hogy a galutmunka is értékes lehet és csak gazdagodhat a Cionból áradó új tartalom friss és élettéljes eszmék és irányok befogadása által.

A több mint másfél órárt tartó előadást a megjelent nagyszámú közönség zúgó tapsviharral honorálta és elismerésével tüntette ki a különböző felépített, széles történelmi alapon készült magvas és tartalmas előadást. A hallgatóság részéről dr. Faragó József, a vezetőség részéről dr. Dénes Béla mondtak köszönetet az előadónak.

VENDEGLŐ, kávéházi

berendezések, székek, asztalok olcsón

Székely Emil
 Telefon: 139-274
 Népszínház-u. 31

Papir, írószer,

üzleti könyvek, karotékok, az új rendszer szerinti raktárkönyvek

Weinberger és Fejérmé
 VI., Deák-tér 6. (Ankor-palota)

Székely Emil ékszerész 26
 briliáns, ékszer, arany, ezüst, órárt legdrágábban vesz.

A rabbikar szózata

Testvérek, hozzátok szólunk, akik megállítotok a zsidó hűség próbáját. Tanuságtételünk alig elviselhető áldozatokkal járt: meggyengült az emberbe, a művelődésbe, az erkölcsi fejlődésbe vetett hitünk; nehezen tudunk hinni az emberiség jobb jövőjében.

Az év fordulóján azonban ünnepeink új munkára, új reményre, új hitre szólítanak: a vallás erejével legyőzhetjük az élet tragikumát. A csüggedő felemelkedik az ima csodája által. A próféta igéjével fordulunk hozzátok: „Jertek, térjünk vissza az Örökkévalóhoz, a mi Istenünkhöz, mert Ő megtép, de meg is gyógyít, sujt, de bekötözi sebeinket.”

Ujjáépítésre hívunk! Építsük újjá tulajdon lelkünket, Egy év előtt még az élet legelemibb szükségleteinek gondja nehezedett ránk. Lassanként azonban már itt-ott megközelítjük a régi életszínvonalat. Az új esztendőben elérkezett az ideje, hogy lelki életünk régi színvonalára is visszataláljunk: Istent keressük és vele magunkat is megtaláljuk. Jeruzsálem romjai közül, a szent város pusztulása után, Jeremiás, a próféta így ízent népéhez: „Építetek házakat és lakjatok bennük, ültessetek kerteket és egyétek gyümölcsüket, alapítsatok családokat, hogy gyarapodjatok és meg ne fogyatkozzatok...” A széthulló zsidó családok romjai felett építsétek új otthonokban a zsidó jövődőt.

Építsétek újjá a hitközségeket és a zsidó intézményeket. Senki sem maradhat távol a közösség életétől, munkájától — a közöny ma hűtlenséget jelent.

Érzéseitekben öleljétek magatokhoz az egyetemes zsidóságot. A tengerentuli és az erעי testvéreink hozzánk forduló szeretetét, kiadhatatlan jószágát viszonzzuk a hűség hálájával: felénk nyújtott kezüket soha ne eresszük el. Imádkozunk azokért, akik velünk jót tettek és könyörögünk Istenünkhöz a Jisw szent küzdelmének eredményéért.

Mi is imádkozunk értetek: Pecsételje meg jövőnket Isten a boldog, tevékeny, alkotó élet könyvében!

5707, a Bábánat Napjaiban.

AZ ORSZÁGOS RABBI EGYESÜLET.

Glosszák a hétről

RÉGI ISMERŐSEINKKEL nap-nap után találkozhatunk valamelyik bírósági tárgyalóteremben. Egyik lapban olvassuk, hogy a közeljövőben kerül a Népbíróság elé Kiss XII. János bünyilgyo.

Kiss XII. János! Van-e, ki e nevet nem ismeri? ... Bizony, sokan ismerik! Mert Kiss XII. János volt a helyettes-parancsnoka a hírhedt „Rökk”-nek, ahová ezrével és ezrével kerültek 1944 gyászos tavaszán és nyarán a Sztójay-brigantik által összefogdosott zsidók!

A rabbik hajlékában üszött rabok minden percét megkeberítette Ubrizsi-nak, az elsőszámú „véreb”-nek ez a hadsegéde, aki maga is szabályszerű vérebként garázdálkodott.

Most csak annyit bocsásunk a per elé, hogy Kiss XII. János válogatta ki a deportálandók néhány transzportjának a tagjait.

Ő is felelős a magyar zsidó ujságírói és ügyvédi kar legkiválóbb tagjainak haláláért!

Ez a Zéróból lett Néző-imitátor képviselte a Kor-

szellemet 1944 nyarán — Bakyék legnagyobb megelégedésére!

★
 EGY KÓRHÁZIGAZGATÓ állott mult héten a budapesti Népbíróság előtt. És sorra felvonultak azok a tanúk, akik elmondták, hogy miképpen dobta ki beteggyeikből ez a kegyetlenkedő ember a lázas és operált zsidókat.

Hová röpitette őket? Az utcára? Igen, oda! De az utca akkor a nyilas pártszolgálatosok „vadászterülete” volt: az a zsidó, aki odakerült, többnyire a Dunába végezhette életét!

A zsidó betegeket eltávolító kórházigazgató tehát a nyilas lömeggyilkosoknak küldött újabb és újabb emberanyagot!

Ez a most börtönbe került kórházigazgató, amikor a bíróság a foglalkozását kérdezte, „orvos”-nak nevezte magát. Pedig nem az! Nem!

Lehet, hogy diplomája van, de — mégsem orvos! Mert az orvosi eskü és az orvosi hivatás etikája arra kötelezi azt, aki valóban orvos, hogy

Segítsen a szenvedőkön és megmentse a betegeket!

*

GYILKOST FOGTAK a dektívek, két nyilas tömeggyilkos akasztásán. A régi jóbarát elment két jóbarátja kiégzésére.

Szörnyüség! Micsoda örögi lelkület élhet valakiben, aki a cimbordi akasztását is csak egyszerű látványnak tekint!

Az ilyen szadistából még a szíványbecsület utolsó szikrája is hiányzik!

Az akasztási közönség sorában lefűlt gyilkos esete az egyik, amit fel akartunk jegyezni. A másik eset pedig az, hogy — mint a napilapok megírták — valaki beküldte a népgyűlésnek a pest-szentimrei tömeggyilkosok még lefogatlan társainak név- és lakjegyzeit.

A listán állítólag negyvenötven gyilkos szerepel.

Itt az ideje, hogy — amikor a megtévesztett és megtévedt „kisnyilasokat” visszengedik a társadalomba — kettőzött tempója nyomozással szedjék össze a perfidiájukban már a nagy nyilvánosság elé is kimerészkedő gyilkos „urakat”!

Komoly megnyugvásra szolgál majd a becsületes munkásoknak és polgároknak, ha nem kell attól tartaniok, hogy egy-egy „bujkáló” tömeggyilkossal találkoznak a közélet és magánélet különböző területein!

Felejtünk? . . . Emlékezzünk!

(Mázkir 5707)

Az engesztelő-nap fenséges áhitatában feloldást kereső, meggyötört zsidó lélek számot vetni igyekszik létének rendeltetésével. Önvizsgálatot tart nemcsak cselekedetei felett, de felmérni törekszik ama transcendentális erőket is, amelyek létét, elsősorban lelki életét végzettszerűen befolyásolják és irányítják. E számvetésnek legtündöklőbb momentumai az ünnepi áhitat és liturgia középpontjába illesztett s a legmagasztosabb emberi érzésnek ünnepélyes megnyilatkozása: az elvesztett kedveseinkről való kegyeletes megemlékezés, a mázkir . . .

Minő bölcs, mélyértelmű rendelkezés! Filozófiai értelemben a rövid emberi lét mulandóságának gondolata révén szálljon magába az elbizakodott, gyarló ember s találja meg a tisztultabb, nemesebb élethez való megtérés útját.

*

Elérkeztünk a zsidó történelem legtragikusabb mázkirjához, az 5707-ik évihez... A zsidó történelem, amelyet joggal nevezhetünk a mártírok könyvének is, bőségesen foglalkozik tömegtragédiák felsorolásával, de az 5707-es esztendő mázkirja felülmúlja valamennyit... Mennél távolabb jutunk időben az elmúlt esztendők tragikus eseményeitől, annál lesújtóbban bonta-

zik ki előttünk a példátlanul tragikus valóság horizontja.

S vele párhuzamosan mindegyre szűkülnek és fogyatkoznak ama reményeink is, hogy a lelkünkben lelkedzett, álomszerűen eltűnt drága kedveseinket viszontláthatjuk-e valaha a földi életben... Hogy derékbátort, megkínzott életünket úgy ahogy folytatni tudjuk, az ehhez szükséges lelkierőt az a bennünk titokban lappangó, szavakban ki nem fejezett reménysugár táplálta, hogy talán még nincs elveszve minden, talán még visszatérnek köztünk a maink drága alakjai a kegyetlen szétszórattalásból... Itt akartuk ezt, noha értelmünk ellentmondott is a szívünknek. Tiltakozóan és lázadóan igyekeztük elhárítani magunktól a gyász valóságát, a róluk való lemondást, a fájdalmas valóság pokolian kínzó, rideg ténylegét... Nem akartuk elhinni, mert nem bírtuk elviselni a gondolatot, hogy hiába is szaggattuk meg értük ruháinkat, nem ültük meg ércűt a kötelek gyászhatet, nem imádkoztunk eddigelé lelkeik üdvéért sem, de könnyes áhitattal ostromoltuk az Égek Urát az ő mielőbbi visszatérésükért, teljes felszabadulásukért . . .

S nem mertük eddigelé belefoglalni az ő drága neveiket mázkirjainkba sem. Csak szorongó lélekkel, kétség és remény között gondoltunk rájuk... hiszen az élet nem szabad meggyászolni... Ők pedig dehogyan haltak meg! Eltűntek csupán, de visszajönnek . . .

*

Azóta két esztendő is eltelt s a bizonytalanság immár bizonyossá kezd válni bennünk. A reménysugár piszkoló mécsé elhalványodott, utolsót lobban.

Elérkezett az 5707-ik esztendő mázkirja.

Van-e továbbra is jogunk hozzá, hogy megvonjuk a kegyeletos megemlékezés magasztos imáját a mi eltűnt drága kedveseink felől? . . . Suljos, fájdalmas kérdés, amelyre a meggyötört szív és a tétovázó lélek adhatja meg csupán a feleletet.

Kívülre felénk hangzik a biztató és sürgető kíváncsólom, felejtünk el mindent. Ezek a hangok nem érhetnek el a mi fájdalmunkig. Szent a fájdalom, mert örök emberi. Az ő

ártatlanul kiontott véréük, időelött elröppent életük viharokkal dacoló, lángoló szövevények gyanánt mutatja nekünk a szebb jövő felé vezető, igazi zsidó utat. Mi pedig csak akkor válunk méltókká az égáldozatos emlékkükhöz, ha sohasem felejtjük el őket, de mindig emlékezünk rájuk! Jizkaur! . . .

BÁTORI JÓZSEF

A mártir-halált halt

MUNKA-

SZOLGÁLATOSOK

végleges pihenőhelyének rendezése ügyében a

Terminus kávéházban
(Teréz-körút 52)

gyűlést tartunk.

Október 7-én d. u. 6 órakor a Kőszegen,

Október 8-án d. u. 6 órakor a Nagyecsenen,

Október 13-án d. u. 7 órakor a Pusztavámonon,

Október 14-én d. u. 6 órakor az Agfalva-Fertőrákoson,

Október 15-én d. u. 6 órakor a Koshán-Hidegcsé-Ilona majorban,

Október 21-én d. u. 6 órakor a Harka-Szombathely-Mosonszent-Jánoson,

Október 22-én d. u. 6 órakor pedig az országhatáron belül fel nem sorolt helyeken eltemetett bajtársaink hozzátartozói a megbeszélésen okvetlenül jelenjenek meg.

Munkaszolgálatosok Országos Szervezete Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky-ut 6. Telefon: 226-700.

Függöny, fonal,

W kézimunka

EISZ MARISKA

V., Szent István-körút 23.

Mielőtt **rádiót**

vásárolj, saját érdekében keressen fel, már 200 forinttól kezdve vásárolhat részletre is,

Márkás rádiók, zenegépek

alkalmi árban, nagy választékban. — Vétel. — Eladás. Rádiócsere.

SUPER RÁDIÓ

Király-utca harmincegy

Átadó üzlet — üzem —
irca-helyiségeket
FELLNER
közvetít
Szt. István-körút 30. sz.
Marx-térnél

Házvezetőnőnek

megányos nrhoz ajánkozom, vő
dékro is, Cserhá-utca 10. II. 21.

MAGYAR KÜLFORGALMI RT

bemutató terme

V., Dorottya-u. 2 alatt

megnyilt

Kiállításra kerülnek a 15 millió dolláros
amerikai árukölcsön keretében
érkezett áruk

A kiállítás anyaga az áruk beérkezésének sorrendjében változik

pán ur nem tanulta meg a büntető jog „teltestárs” fogalmát!) Endre és Baky hideg bürokráciával tették meg írásbeli jelentésüket, amelyekhez a többiek nem szóltak hozzá. Sztójay mielőtt a két államtitkárt elbocsátotta volna, megismételte a külügyminiszterhelyettes által elmondottakat és figyelmeztette őket, hogy „humánusan, emberesen hajtsák végre az intézkedéseket”! Még Endre és Baky távozása előtt Arnóthy-Jungert gúnyosan jegyezte meg, hogy „ezek után az ember sajnálhatja, hogy nem zsidó, hogy ezeken az erkurziókon nem vehet részt”.

A június 21. és 23-iki minisztertanácsokat a június 26-iki koronatanács követte, amit Horthy a zsidók deportálása ügyében hívott össze.

MUNKÁCSI ERNŐ

(Folytatjuk.)

Butor, szőnyeg

vétel, eladás legelőnyösebben

GLÜCK-nél

Teréz-körút 27. Rákóczi-ut 63. Részletre is!

Repülőköffer,

„Federleicht”-BÖRÖND, ruhazsák olcsón

TOLNAI-nál

Szabadságtér lizénhél. (Törsdepalota)

Kvalitásos fogmunkák

ACÉL IMRE FOGÁSZNAL KÉSZÜLNEK. Kitértelve 1926, 1938 években. Telefon: 422-560. VII., Erzsébet-kr. 19. II. 14. Cionista szövetség, Hechman fogmunkának készítője, fogorvosi javítók azonnal készülnek.

Dr. BÉKÉSI TIBOR és dr. HARASZTHY VINCE nyugalomból visszavonulók

MAGÁNNYOMOZÓ

Irodájukat ismét megnyitották. MEGFIGYELI!

NYOMOZI

INFORMÁL!

VII., Erzsébet-kr. 17. III. 14. Tel.: 222-892.

Hívjon! Jöjjön!

Veszek a gyönyörű forintért: szőnyeg, porcelán, irógépet, régiséget, férd és nő ruhákat, perzsa kabátot, fényképezőgépet, festményeket.

Gerstl-Majorosi

VIII., Eszterházy-utca 17. (Sándor-utca paroknál).

AZ ÖSSZES FELEKEZETEK ÉS A HATÓSÁGOK RÉSZVÉTELÉVEL IKTATTÁK BE TISZTSÉGÉBE

dr. Eisenberg Béla győri főrabbit

Hosszu és küzdelmes napok előzték meg a győri hitközség életében a rabbi-beiktatás ünnepségét. 1945 április 1. Dörögnek az ágyuk, égnek a hársorok mikor a sorok írója hozzászól a szöveg után, 38 éves korában, mint megrokkant, öreg koldus Győrbe érkezik. Szülővárosom ez de mégis olyan idegen, mintha sohasem láttam volna. Nem az utcák külső képe idegen, hanem a lakosság. Iszonyattal eltelve dőlhet a tudatomba, hogy akik itt képzeletben várak volna, már nem élnek. Zsidó nincs a városban, én vagyok az első. Mégis első utam a zsidó hitközség épületéhez vezet. Soha nem éreztem magam annyira zsidónak, mint most. Templom, épületek térdig érő szalmával, véres, rongyos kötésekkel telezsorva, mintha a fasiszta rendszer minden szennye ebben az épületben lenne. Azt hittem sohasem lesz itt többé zsidó közösségi élet és most mégis. Hiheletlen erőfeszítések után az épületek fizikai fenntartása után a lelkek felépítésére gondolhatunk. Ezt jelenti számomra a rabbiavatás.

Az avatási ünnepség a teljessen kifosztott győrujvárosi nagytemplomban kezdődött. A beiktatási szertartást dr. Kálmán Ödön kőbányai főrabbi, az Országos Rabbizgyűlés elnöke vezette, aki legtitkosabb gondolatainknak adott kifejezést, amikor a pápi hivatás magasztosságát vetítette elénk.

Dr. Eisenberg Béla, az új főrabbi lépett ezután a szószékre, hogy elmondja székfoglaló beszédét. Az Uristen parancsolta — mondta —, hogy eljőjtek ide a szerencsétlen, a szenvedés mélységébe zuhanl vidéki zsidósághoz, hogy vizsgáltsátok a világosságot hozzak. Töle nektek, szeretetet és békét, jogot és igazságot. Beszéde további során az új főrabbi programot adott, majd kifejezte azt a reményét, hogy Isten segítségével megépítheti azt a hidat, mely összeköti a múlt és jövő közti szédületes szakadékot. Hitet tett a cionizmus mellett, végül a következő szavakkal fejezte be beszédét. Isten lámpásának első szövegét gyújtom most meg hálátokban. Megbékél szíveteknek olaja fogja láplálat a lángot, hogy messzire világítsa. Fényénél összekapcsolódik majd a magyar zsidóság az ereci és az egész világ zsidóságával, melynek feltámasztását és megújítását hiszmem rendületlenül. Ezután a főrabbi megáldotta hivatást. A főként énekével ért véget a felejthetetlen templomi ünnepség.

A templomi ünnepély után a hitközség tagjai és a meghívott vendégek a szomszédos

áparostanonciskola dísztermébe vonultak, ahol a hitközség diszközgyűlése zajlott le. Fleischmann Elek elnök üdvözölte a megjelenteket, mellátta az ünnepély jelentőségét és szívehszóló szavakkal üdvözölte az új főrabbit. Utána a győri zsidóság egyik legifjabb képviselője, Schnabl Zsuzsanna köszöntötte dr. Eisenberg Bélát.

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája képviselőiben Stöckler Lajos emelkedett ezután szólásra. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az új főrabbi a lelkek megbékélésének nagy munkájában eredményesen fog közreműködni.

A következő felszólaló Domonkos Miksa, a Pesti Izraeliták Országos Irodája ügyvezetője volt, aki szerencsekívánatait tolmácsolta az új papnak.

Dr. Beneschofszky Imre budai főrabbi kiemelte, mi az a nagy munka, amit az új papnak el kell végeznie.

Szekulesz László a Magyar Cionista Szövetség képviselőiben arra kérte dr. Eisenberg Bélát, hogy működését a cionista eszmék jegyében folytassa.

Dr. Bánhegyi Jób a Bencés rend nevében, majd utána Lukács Dezső győrujvárosi plébános Isten áldását kérték az új főrabbi. Lukács István evangélikus lelkész a hivatása álltal vidékre szólított dr. Kapu Béla győri evangélikus püspök üdvözölő sorait olvasta fel. Nagy Sándor tiszteletes a győri református egyház jókívánságait tolmácsolta.

A kormány képviselőiben dr. Borbély Endre főispán a fiatal magyar demokrácia azon óhajlásának adott kifejezést, hogy az új pap a lelkek megbékítésén fáradozzék.

Udvaros István Győr város polgármestere, a zsidóság őszinte barátja örömmel konstataulta, hogy a győri zsidóság ismét lelki vezetőre talált.

Szántó Zoltán nemzetgyűlési képviselő a Kommunista Párt nevében tett hitvallást arról, hogy egyik életcéljának tekinti az antiszemitizmus elleni küzdelmet.

Malasits Géza nemzetgyűlési képviselő a Szociáldemokrata Párt, dr. Welsz Atadár a Független Kisgazdapárt, dr. Hüfer Vilmos a győri evangélikus egyház nevében üdvözölte az új főrabbit.

A zuglói hitközség megbízottja bucsuzott eddigi főrabbiától, majd Kellner László a komáromi hitközség megbízottja, Geiger László a győri Lioyd Általános Kereskedelmi Testület és dr. Krausz Mór az orthodox hitközség megbízásából köszöntötték az új papot. Az elhangzott üdvözlésekre

válaszolva dr. Eisenberg Béla kijelentette, hogy az élet jegyében marja megkezdeni működését.

Fleischmann Elek elnök zárszóval után a diszközgyűlést véget ért. Utána a hitközség előljárósága és képviselőtestülete díszében látta vendégül a megjelenteket a hitközség tanástermében.

FÜREDI LAJOS

Már Ön is tudja?
Papíraru vásárlásnál először bennünket kell felkeresnie!
György Imre
papíraru-nagykereskedés
IV., Deák Ferenc-utca lizénüt.

Csillárt VESZ. ELAD. JAVIT. FELÜVEGEZ VOGEL csillárüzem VIII., Mária Terézia-tér 1.

Angol, francia, spanyol nyelvórák

BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat
mindent elintéz — (Ejje!-nappal)
Oránként 6 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Régi képeiről szép nagyítást készít

Optifot

Teréz-körút 48.

Nagyfotokészítés
Optifot
Nagyfotokészítés

A Magyar Zsidók Országos Társadalmi Szövetsége Tisztikarához és Tagjaihoz!

Kedves, Hűségös Barátain,

most, hogy rövid külföldi tartózkodásra távozom köreitekből, szívből fakadó köszönetet mondok Nektek azért a hűségös barátságért és szeretetért, amellyel mellettem állottatok és ideális zsidó céljainkért küzdöttetek.

Engedjétek meg, hogy ez alkalommal is, mint a múltban oly sokszor tettem, felhívjam figyelmeteket arra, hogy szövetségünk eredeti célja és feladata a magyar zsidóság egységének megteremtése. Amikor elindulok azon törekvéssel, hogy az egész magyar zsidóságnak szolgálatokat tegyek külföldön, úgy érzem, e szolgálatok annál jelentősebbek lesznek, minél egységesebb a magyar zsidóság. Ezért kérek benneteket, tegyetek meg mindent, hogy helyreálljon a belső béke a magyar zsidóságban. Ezért a szent céllért érdemes áldozatokat hozni. Amint elvárom azoktól is, akik eddig idegenkedve álltak velünk szemben, hogy önmagukat legyőzve segítsenek megteremteni Izrael békeességét, úgy elvárom tőletek is, hogy keressétek a megegyezés útját a harci ösvény helyett.

Pap vagyok és a papi ember minden hívőnek, sohasem egy — bármily nagy és tekintélyes — csoportnak lelkipásztora, hanem az egész összességé. Éppen ezért egy választási harc középpontjában nem állhat a pap. Én a jövőben is irányítótok, szellemi vezetőtok és utmutatótok akarok lenni, vezetni akarom szövetségünk kulturális és karitatív munkáját a zsidó szív és szellem jegyében, de választási küzdelemben részt nem vehetek, nevem jelszavá nem válhat egy testvérharcban, ez meg nem engedhető, ezt meg nem engedem.

Ezért kérek, tegyetek meg minden lehetőt a békeesség kibontakozás érdekében, s mindenképpen kerüljétek el a politikai harcot a felekezeti életben. A szövetségnek nem ez a rendeltetése és nem ez a célja. Sokkal inkább célja a vallási eszmény nemes képviselése. Mindenkor az volt álláspontom, hogy amennyiben felekezeti-politikai harcokra kerül a sor, úgy az csak a szövetség keretén kívül történhet.

Hiszem, hogy szavaimat átérzitek és követni fogjátok.

Isten áldását kérem Rátok, családjaitokra és a mi közös kulturális, zsidó munkánkra.

Budapest, 1948, szeptember 30.

Mély szeretettel

dr. Hevesi Ferenc s. k.

lórabbi

a Szövetség egyházi elnöke.

**BALLON, LODEN-,
ÁTLÁTSZÓ- ÉS
VALENTA V., NADOR-UTCA 13
VIHARKABÁT**

Autó
Portál
Butor
Ablak

üveg

Wagner,
Kazinczy-u. 9.
Telefon: 221-675

3 ÓRÁN UTLEVÉL, IGAZOLVÁNY, VIZUM
BELÜL FÉNYKÉPEK

Párisi Foto
Párisi Nagy Áruház

Truman ujévi üzenetet küldött a világ zsidóságának

Truman elnök, mint a *Wiener Kurir* közli, ujévi üzenetet küldött a világ zsidóságának.

— *A zsidók ujéve* — mondta Truman elnök — *ez évben olyan időszakra esik, amikor az Egyesült Államok és szövetségesei minden erőfeszítést megtesznek egy új világ és tartós béke alapjainak lerakására. Ez az új világ és tartós béke csak akkor valósulhat meg, ha minden ember — faji, nyelvi és felekezeti különbség nélkül — élvezheti veszesületett emberi jogait.* Ezért gondoskodunk

arról, hogy azokkal az államokkal kötendő békeszerződések során, amelyek megszegték az emberi szabadság alapelveit, biztosítsuk minden nép szabadságát, véleménynyilvánítási, gyülekezési és vallásgyakorlási jogát.

— Ezek a szabadságjogok — folytatta Truman — *sokszáz éves civilizáció örökségei és mindnyájan felelősek vagyunk azért, hogy az egész emberiség részesedjék bennük.*

Truman végül legjobb kívánságait küldte az egész világ zsidóságának.

Ismét imádkoznak a szekszárdi templomban

Kezdjük talán ott, amikor Magyarországban az a szegényteljes és szomorú korszaka megkezdődött, a németek bevonultak, a szekszárdi ötszázfőnyi zsidóságot gettóba és munkaszolgálatra kényszerítették, a zsidótemplomot pedig szétrombolták.

A lóratekercsek személdombjára kerültek, a padokat felvágták aprófónak és mindent, ami elmozdítható volt, elhordták a templomból. Rövid idő után lóistállóvá és raktárrá alakult át a szépségéről híres szekszárdi zsinagóga.

És most folytassuk ott, hogy hála Isten, megéltük néhányan a békét, hogy a szekszárdi ötszáz zsidóból 65 visszatért és az azóta odaköltözőkkel együtt most 80 zsidó él Szekszárdon.

Eddig az izraelita elemi iskola egy kis szobája volt a templom, mely azonban szükség bizonyult és több mint másfél éve hosszú tanácskozások folytak arról, hogyan lehetne a templomot helyreállítani, mert bár berendezése nincs, de mégis mindenki oda vágyott, az ötven évvel ezelőtt épült templomba, mely összeforrt mindenkinek szívével-lelkével. Most az ünnepek előtt egységesen elhatározták, hogy a templomot minden körülmények között megnyitják.

Nagyonkezen engedett a berendezésről zár, a templom feltárult, de rettenetes látvány volt az ott felhalmozódott rengeteg szemét, rom.

Először partvis és seprőgyűjtés folyt. Amikor ez megvolt, mindössze hárman akadtak, akik a takarításra jelentkeztek. De utóbb mintegy varázslásra feltámadt mindenkiben a zsidó érzés, egymásután jelentkeztek önkéntes munkára a hitsorosok (tisztviselők, diplomás emberek), míg végül huszan is takarítottak. A sok

szemét kikerült. De hátra volt a sikálás. Erre is voltak jelentkezők. A templom megszépült, de kongott az ürességtől. Székeket gyűjtöttek vagy harmincat és ez volt a templom berendezése.

A napfény éppen úgy elárasztotta, mint annak idején, amikor kisgyerek voltam, de hiába nézek körül, a szőszék-ről már nem hallok kiváló főtisztelendőket, dr. Rubinstein Mátyást, az orgona sem bug, mert hiszen azt is széjjel szedték. És hiába keresem szüleimet, meggyilkolt testvéreimet, a rokonok is majdnem mind hiányoznak, de mégis boldogsággal tölt el az a tudat, hogy hosszú, nehéz küzdelem után a mi szekszárdi zsidó templomunk kapui kifarullak és újra itt imádkozhatom, mint ahogy annak idején erre tanítottak.

Szekszárdi Molnár István.

Ujabb névsorok Oroszországban levő munkaszolgálatos hadifoglyokról

Nizsnj-Tagil-ban, 153. lagerben tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Fränkel Sándor, Ujpest, J6-kai-u. 6.
Fenyvesi Lajos, Nagykanizsa.
Goldberger Miksa, Nyirbátor.
Dr. Glück Zoltán, Budapest.
Handel Jenő, Budapest, Magdóna-u. 12.
Klein Ervin, Budapest, Király-u. 82.
Katz Ferenc, kb. 30 éves.
Klein Ervin, Budapest, Király-u. 82. Kb. 30 éves.
Ladányi Imre, Ujpest, kb. 30 éves.
Lichtblau Sándor, Nyiregyháza, kb. 38 éves, rézműves.
Molter Pál, Jászberény, kb. 30 éves.
Munk Károly, Ujpest, kb. 22 éves.
Dr. Schindler, Bpest, orvos.

Silberger László, Budapest, Örömvölgy-u. 14.
Sammler Tibor, Budapest, Király-u. 72. Kb. 27 éves.
Schwarcz József és György Kiskunfélegyháza.
Dr. Schreier Sándor, Budapest, kb. 28 éves.
Szántó György, Felsőögd, Margit-u. 12.
Szaboles István, Debrecen, kb. 27 éves.
Szántó Sándor, Monor, kb. 30 éves.
Teifer Gedeon, Nagybocskó.
Weisz Oszkár, Pestujhely, kb. 30 éves.
Vető József, Budapest, Erzsébet-körút 23.
Zoltán Ervin, Budapest, Lehel-u. 38.

Archangels 221/1 lagerben tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Adler Tibor, Budapest, Máriatér 2.
Aszódi Győző, Bpest, Akácfa-u. 13.
Bernát Dezső, Budapest, Forint-u. 20.
Breier Pál, Bpest, Királyutca 91.
Dek Miklós, Budapest, Zichy Jenő-u. 4.

Mátyás Andor, Bpest, Peterdy-u. 11.
Szántó György, Budapest, Alkotmány-u. 11.
Weisz Bernát, Ujpest, Virágutca 11.
Zwilling Sándor, Budapest, Haller-u. 12.

Cseljabinszk-ban tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Burger László, Nyírkálász.
Dr. Erdődi József, Szeged, Madách-u. 1.
Farkas Benedek, Nagybánya.
Klein Miklós, Nyírcsaholy.

Nasch Miklós, Debrecen.
Reisfeld Márton, Budapest, Gr. Zichy J.-u. 41.
Rosenblatt József, Nagyvárad.

Kb.zelebbi tájékoztatást ad az Országos Magyar Zsidó Segítő Bizottság (VII., Bethlen-tér 2).

Petrovenka 256/13 lagerben:

Erdi István, budapesti lakos, Pongrácz-ut 17.

Valsameanylen egészségesek és jól vannak.

Értesítések hadifogoly munkaszolgálatosokról

Wollstein József, 104. vép. kmsz.-beli hitlestvért hozzátartozóit kéri, hogy az O. Zs. S. B. információs osztályán, Bethlen-tér 2., I. 36. sz. alatt jelentkezzenek. — A Szociáldemokrata

Párt hadifogoly és deportáltak hazahozatali irodája közli Singer György musz. hozzátartozóival, hogy nevezett címe: C. C. C. P. Moszkva. Vörös kereszt postafiók 62/2.

Taliczi-ben, 165. hdfg. lagerben tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Bleier István, Bpest, Weste-lenyi-u. 4., kb. 32 éves.
Dicker Tibor, Debrecen, Hatvan-u. 36.
Friedl, Bpest, kb. 40 éves mechanikus.

Manó Jenő, Kisvárd, kb. 35 éves, cukrász.
Mezei Gábor, Bpest, Lajos-u. kb. 26 éves.
Rehault, Rimaszék, Szlovákia.
Tauszig Lajos, Medina (Tolna megye).

Az Országos Zsidó Segítő Bizottság Információs-osztályán (Budapest, Bethlen-tér 2.) közlése szerint fentiek jól vannak, egészségesek.

Felvilágosítás a 109/3. kmsz. bellekről

Oroszországból hazatért Sáros István, budapesti (VI., Csengery-utca 58.) lakos, a 109/3. kmsz.-beli bellekről készséggel nyújt felvilágosítást hétköznap d. u. 1—3 óra között

Altnein-ben, 523/5. hdfg. lagerben (Szverdlovszki körzetben) tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Aczél Pál fogtechnikus, Dunántúlról.
Barta Sándor, Nagykanizsa.
Bárany István, cca 26 éves, kárpitós.
Breier László, Budapest, cca 30 éves.
Ellenbogen Henrik, Bpest.
Goldberger Dezső, Bpest, kb. 30 éves.
Goldstein Sándor, Budapest, Miksa-u. 19.
Ganz Salamon, Felvidék.
Goldstein Sámuel?
Hermann Imre, Bpest, órás, felesége Löwy Magda.
Herskovits, Felvidék.
Jaskovits Jenő, Felvidék.
Kertész László, Bpest, 30—40 év között.
Katz Márton, Szatmár.
Kohn Ferenc, Nagykanizsa.
Klein László, Bpest, kb. 30 éves, pék.
Kollin György, Budapest.
Lázár Ferenc, Budapest.
Lebovits Ernő, Bpest, bor-bély.

Mezei Aladár, Bpest, kertész (családja Napkorról való).
Mátyás, Bpest, mechanikus szerelő.
Moskovits Saul, Felvidék.
Neuwirt Meyer, Felvidék.
Ovles Ernő, Napkor.
Rosinger Jenő cipész.
Stein Vilmos, Bpest, Harmat-Rosseman gyár tisztv. (felesége Zita ruhaszalon tulajd.)
Dr. Salamon Géza, Rákospalota orvos.
Sohr Rezső, Bpest, kb. 28 éves.
Steiner Gyula, Budapest.
Steiner László, Bpest, tisztv. (magas, sovány)
Steinmetz Majse, Felvidék, fakereskedő.
Spiáz Oszkár, Bpest, szerelő gépész.
Sonnenfeld Pál, Szombat-hely.
Tauszig Salamon, Felvidék.
Wohlstein Miklós, Bpest, kb. 28 éves.

Nyugatra hurcolt és ottrekedt értékelt felkutatója, hazaszállítja
ARUKÖZVETÍTŐ ÉS SZÁLLITMÁNYOZÁSI KFT.
Budapest, V. Teleki Pál-u. tizenhét. — Tel.: 122-888
Palesztinai átköltözések lebonyolítása

Ágy- és asztalnemű, fehérnemű békebelli minőségben
FENDRICH IMRE cégnél
IV., CALVIN-TÉR 2. SZ.

Bundák, irhabundák a készítőnél festés és átszabás, alkalmi vétékek. **POLLÁK** szücs. Alsóerdősor-u. 6. sz. (Divatcsarnoknál)

ARANY

ÉKSZER — BRILLIÁNS

ÓRA

VÉTEL — ELADÁS

ÓRAJAVÍTÁS

ÓRÁSOKNAK NAGYBANI ÁRAK
Neufeld, órásmester, Rákóczi-ut 8/a

GOLD BŐRÖNDHÁZ

BŐRÖNDÖK stb. óriási választékban
Baross-tér 15. Keletivel szemben. Tel.: 224-890

EMLEKÉK A LÁGEREKBŐL

1.

Roshasono Kauferingben

Felhasadt a sűrű szürke felhőkárpit. Napok után végre egy kis résen feltűnt a kék égbolt. A szűnetnélküli eső ritkult, az ég még néhány könnyeseppet ejtett a földre, majd a könnyek is elálltak. Mintha megbánta volna az ég a könnyeket. Nem érdemli meg ez a romlott föld, hogy könnyeket ejtsenek érette. Négy napig ömlött az eső, járhatatlanokká váltak az utak, teljesen beázta a papírsátrak. Magasan állott a töcsa a szegény Häftlingek fekhelyén. Megfosztotta őket még pár órai nyugalomtól is, álmoktól, ezektől az édes álmoktól, amikor hozzátartozóikkal lehetek.

Napokon keresztül bőrig áztak munkahelyükön. Ruhájuk már nem száradt meg. Nedves ruhában szenvedtek az órákig tartó hajnali appelleken. Nedvesség, tüdőgyulladás, víz, víz és újból csak víz, módszeres, lassu halál, „nedves krematórium”.

A lehangyaltó nap sugarai mintha valami tó vizében tükröződtek volna vissza az „Appellplatzon”. Az ég különös vörös fényben égett. Mintha óda-fent is ünnepre készülének. Mintha gyertyát gyújtottak volna a távoli Zugspitze havas bérceinek fehérrel terített asztalán.

A kis mosdó-barakban is nagyobb a mozgás, de annál különösebb a csend. Némák, elfáultak az arcok, egyetlen életjelenségük talán csak az óhég. Mégis ma más, még szörnyűbb gondolatok kinoxzák őket. A csikosruhás alakok lámosyognak, suhannak barakról-barakra. „A 4-es barakban imádkozunk.” Életveszélyes terv, szabotázs, egyenes „lázasítás”. Az biztos, hogy annak, akit rajtakapnak, kijár a huszonöt, vagy talán az ötven botbüntetés, elrettentő példakép az egész tábor előtt. De még halálbüntetés is lehet, ha a gyűlekezést lázasításnak minősítik. Az SS-gonoszság kiszámíthatatlan. Pedig csak imádkozni szeretne ez a másfél ezer emberi lény, imádkozni, — egy boldogabb ujesztendőért. Ez pedig lázasítás, demonstráció, fellebbezés a zsarnok hatalommal szemben. Fellebbezés egyenesen az Istenhez.

Ha Appell után a Rapportführer kimegy a táborkapun, a

4-es barakban, „a 4-esben...” — suttogják szájról-szájra.

A Rapportführer, a koncentrációs tábor korlátlan kényura után bezárult a villannyal telt drótkapu.

A rácson kívül egyhanguan kopogott a porosz óreszima zsidóvértől nedves patkója, az őrtornyokból egykedvűen ársított a golyószóró csöve. A távolból élesen sikeltolt egy vonatfűtő, a dróton belül pedig imbolyogtak a csikosruhás árnyak a 4-es barak felé, életveszélyes kalandjukra, imádkozni üseik Istenéhez, Ros.Hasono, Ujesztendő előestéjén. Suhantak, imbolyogtak az árnyak, gyorsan telt a kis barak, csendesen ölelkeztek a csikos ruhák, viselőik némán, szólanul kívántak egymásnak Lösono Tauvot, „boldog” ujesztendőt. Ezek a könnyes összeborulások baráti csókok forróbbak és égetőbbek voltak a krematórium tüzeinél is, amely azokat a hitveseket nyelte el, akiknek csókját helyettesítette a baráti ölelés. A szűk sátor már teljesen zsúfolt, de még jönnek és jönnek az emberi roncsok, agyonhajszolt és tönkrevert páriák, friss sebekkel. Még bennük a puskarugása és szidalma. Már nem férnek be. A barakok köré szorulnak. Fejüket odanyomják a falhoz, hogy hallhassák az ősrégi melódiákat. Lehunyt szemmel, nekidölvé a barak falának, imádkoznak és sirnak. Régi dalamok, ezernyi fájdalom különböző hangjának egységes könnyörgésbe olvadó szinfóniája. Elfelejtetni soha nem lehet. Uj Jeruzsálemi siratófal. Az emberek szólanok, némák, elesigázott fiatal aggastyánok. Képeletükben kirajzolódnak az otthoni kis imaházak, a család, a terített asztal és a kis dombok, a klesi temető, az elhunyt szülők és nagyszülők...

A barakban kísértetiesen imbolyog a kis gyertyák lángja. Az égen különös fényvel szikrázik az ésthajnal-csillag. A pusztában vándorló nép vezéresillaga. Könnyes, fátyolos szemek nézik.

Háziszőttest

Írógép

Száz és száz szempár egyazon gondolattal. Ujév estéjén talán a felesége, a gyermeke ugyanezt a csillagot nézi. Égi összekötő, isteni kapcsolat az emberi gonoszság által széjjelszakított szívek között.

Ősi melódiák. Halkan, méla-lusan. Lefojtottan, hogy az őrség meg ne hallja. Tompán, de annál bensőségesebben. Talán sohasem hangzottak az imák ilyen valóságosan, ilyen átérzetten. Mit hoz az új esztendő? Mit tartalmaz a Sors Könyve? Ki marad meg és ki távozik? Mi voés, umi vamaajan? Kít emészt el a tűz és kít a víz? Kít talál fegyver és ki vesz éhen?

Mintha nekünk írták volna... És a barakban az elhaló gyertyák fényében kísértetiesen szól az előimádkozó és fohászodók a gyülekezet: „Urunk, Királyunk, bocsásd meg a mi vétkeinket!”

A drótkerítés villanylámpáit mozgatja a szél. Árnyékuk imbolyog, mintha élő alakok volnának. Csikosruhás árnyak vándorognak vissza a tábor barakjaiba a koncentrációs táborbeli zsidó ujév első éjszakáján...

Dr. HACKER IVÁN

II.

„Jom Kipur” a lágerben

A hétköznapi küzdelmek elködösítette emlékekből vetődik elő a lágerbeli „Jom Kipur”.... Drótsövény fonta körül életünket a Nordhausen mellett Dora lágerben, a kerítés tüskéi szeltek testünket, lelkünket. Anschwätztól—Bergen-Belsenig végigkínáltam néhány koncentrációs tábor, de ez volt az egyetlen, ahol éjszakánként a villamosárammal telt kerítéshez kuszáltak a zsidók, hogy szenvedéseiktől megszabaduljanak. Itt nem az élniakarás, itt a nyugalmat jelentő elmúlás utáni vágy remegett bennünk és rengeteg erőmbe került, hogy leküzdjem magamban. Talán a megsemmisülésnek, mint a menekülés

az ismert, gyönyörű kivitelben ismét készíti
Ehrenfeldné
Izabella-utca 67.

számológép, javítás, vétel, csere, eladás, karbantartás,
FUNK JÓZSEF, Budapest, V.,
Csáky-utca 4. Telefon: 129-220.

egyetlen lehetőségének képzeteltette azt, hogy ebben a lágerben a sokezerényi lengyel és hasonló beállítottságu antiszemita között, a minden bűnét levezekelt maroknyi zsidó az Istent kereste. A tizenkétórás alaguti sorvasztó munka után, amikor a végteleen „appellet” en rogyadoztunk, egymás mellett állva minchát és márevot sóhajtoztunk. Világtól elzárva, sünk ellenére tudtuk, hogy mikor köszönt be a péntek este, mikor van „ros hodes” és tudtuk, hogy eljött a Jom Kipur...

Elhatároztuk, hogy ezen a napon éhezés helyett böjtölni fogunk. Valóságos haditervet kellett kidolgoznunk, hogy az ünnepről ne vegyenek tudomást és a Kol Nidre estjén az „appelen” fájások csorgatták a szememből a könnyet és szenvedés kimélyítette ráncaimon, mint csatornákon „folyt le a számba: ez volt az „crev jom-kipuri” vacsorám.

A többieké is.

S még fel sem tisztult a másnapi szürkület, amikor vezetett ordítás rázta meg idegeinket, „Jude auf” és „láger capok” vettek körül bennünket a vilátek a judékat a raktárba, ahol röhögő SS-legények vártak reánk.

Mégis megtudták, hogy ünnepeink van és böjtölünk és a vigyorgó örök öklömmel szalonna árabokat nyomtak mindannyiunk kezébe, scribe állítottak bennünket és felhangzott a parancs: „Essen!”

S mi ettünk.

Délben a szigorított munkát abbahagyták velünk és újra megettettek bennünket: két hét alatt nem kaptunk annyit enni, mint ezen az egyetlen napon.

Az volt az érzésünk, hogy az Isten akaratából jutottunk koszi szunapkor ételhez és a böjtöt másnap tartottuk meg...

JAK SÁNDOR

Villamosági

háztartási cikkek, szerelési anyagok. Vétel. Eladás. Bizomány. **GERŐ SÁNDOR**, Budapest, VI., Ó-utca 21.

BISSELICHES SALAMON

és
BISSELICHES TERÉZ
sirkövét

vasárnap, október hó 6-án
(tisri hó 11-én) 1/12-ker
aratjuk föl.

Kerepest (régli izr.)
temető
Vértanuk parcellája

Művészi siremlékek

EICHBAUM MÓR és FIA
V., Rudolf-tér 3. (Margit hídnál)

Kérem ezen munkaszolgálatot, aki
előzőleg együtt volt Sammal,

Groszmann Sándor
Györggyel, Özd

orosz fogságban, kórházban, svíves-
kedjék jelentkezni. FISCHER Lajos,
Budapest, Akácia-u. 37/89. I. em.

**Villamos-
berendezések**
készítése, karban-
tartása, javítások

SCHULHOF GYULA

hol eng.
rádío- és villanyszerelmester.
VIII. Bércsotis-utca 25/a

Vásároljon
osztálysorsjegyet
a szerencséséről közismert

GETTLER bank- és váltóüzlet
164rusziónál

Budapest, VI., Andrássy-ut 43.

hol sok fényereményt, köztük a leg-
nagyobbakat is többször nyerték.

Sajátkezűleg is választhat szerencse-
sorsjegyeket közül

Takarítottasson
TEMPO

takarító vállalattal

VI., Teréz-körút 38
IV., Molnár-utca 22
V., Kossuth L.-tér 16

Gyermekégy
iskolapad
játékóra
Vicánál,

Nagyatádi-utca 50.

GÉP- és GYORSIRÓNAK, intelligens-
nek, esetenként egyórai segítségért
szép lakást adok. Fővárosi úti át-
járásához. „Esetleg családdal” jel-
igére a kiadóba.

Ügynökségi
iparigazolvánnyal bíró
deportálásokból egyedülmaradt, dunán-
tuli verőkörrel, nagy bevezettség-
gel, kitűnő referenciákkal és leve-
lőcségekkel csakis kimondottan már-
kas gyártmányok képviselőiét ké-
resel, esetleg bizományi ierakkal.
Ajánlatok „Bármilyen szakma” jel-
igére Blockner hirdetőbe,
IV., Városház-utca.

Szabadsághegyen
Noémi penzióban

változatlanul elsőrendű orvosi, kóser
ellátás, ünnepekre szabotoglás.
Telefon: 161-812. Cédrus-utca 5.,
Fehé-utca 11.

Erzsébet- vagy Teréz-körúton külön-
bejárattal BÜTOROZOTT SZOBÁT
keres, esetleg ellátással, magányos
uricmben. Ajánlatokat „Kereskedő”
jeligére e lap kiadóba kérem.

ZSIDÓ VILÁGHIRADÓ

AUSZTRIA
KIADJA MAGYARORSZÁGNAK
SEIDL SS-VEZÉRT

A bécsi *Weltpressé*-ben ol-
vassuk, hogy az osztrák Nép-
biróság egyik tanácsa most
tárgyalja Seidl SS-vezér mon-
stre-lünperét.

Seidl, aki 35 esztendő, 1930-ban lépett az SS kötelé-
kébe és 1944-ben a Budapesten
is hirdető lett Eichmann
„jobbkezeként” kezdett mű-
ködni. 1941-ben a Theresien-
stadti tábor élére került. Két-
éves táborparancsnoksága alatt
nem kevesebb, mint 110.000
osztrák, német és csehszlovák
zsidó fordult meg Theresien-
stadttban, ahol a szőrayú vi-
szonyok közepette 20.000 em-
ber pusztult el. A többi to-
vábbküldték a lengyelországi
gázkamrák felé.

Seidl Theresienstadtból Ber-
gen-Belsenbe került, ahol tul-
telt minden „véreben”. 1944
márciusában Magyarországra
vezényelték, ahol útvetta az SS-
különítmény irányítását és
nagy szerepet játszott a ma-
gyarországi zsidóság deportá-
lása körül.

Bécsben úgy tudják, hogy
Magyarország Seidl kiadotá-
sát kérte Ausztráliától és az
osztrák kormány máris kije-
lentette, hogy ezt a náci főbí-
nőst — a bécsi ítélet kihirde-
lése után — átengedi a magyar
igazságszolgáltatásnak is.

PAULEY MEMORANDUMA
TRUMAN ELNÖKHÖZ

A PM című newyorki esti-
lap közli, hogy Pauley, az
Egyesült Államok jóvátételi ta-
nácsadója, memorandumot jut-
tatott el Truman elnökhöz.

Pauley arra kérte az Egye-
sült Államok elnökét, hogy az
amerikai hadsereg vegye át az
ellenőrzést az Európán kereszt-
ül vezető, jelenleg illegálisnak
bélyegzett kivándorlási utvo-
nal felett és nyíllan támogassa
a zsidó menekülteket a dél-
európai, különösképpen pedig
az olaszországi kikötők eléré-
sében.

VISINSZKIJ ÉS GOLDMAN.
PÁRISI TÁRGYALÁSAI

A *Droit et Liberté* írja, hogy
Visinszkij szovjet helyettes kül-
ügyi népiztos Párisban hosz-
szabb tárgyalásokat folytatott
Goldmannal, a Zsidó Világ-
kongresszus végrehajtóbizottsá-
gának elnökével, aki több ízben
felkereste a békeszerződés-

kel kapcsolatos zsidóvédelmi
intézkedések ügyében.

Visinszkij ismételtén fogadta
— a *Droit et Liberté* szerint —
Eastermant, a Zsidó Világ-
kongresszus londoni megbizott-
ját is.

„A ZSIDÓK ÉLNI AKARNAK”

Az *ATJ* közli, hogy Kubo-
witzki, a Zsidó Világkongressz-
sus főtitkára, aki most tért
vissza németországi köruljáról,
a következőket mondotta:

— Végiglátogaltam a honta-
lanok táborainak egész sorát.
Rengeteg zsidót láttam min-
denütt. Sok zsidó gyermek is
született ezekben a táborok-
ban. Mindenféle zsidó gyerme-
kek bölcsölt láttam. A zsidó
anyák gyermekeket akarnak
szülni. A zsidók élni akarnak.

LENGYEL ZSIDÓK
VISSZATÉRÉSE
A SZOVJETUNIÓBÓL

A *Droit et Liberté* varsói
tudósítója közli, hogy az utol-
só hónapokban nem kevesebb,
mint 140.000 lengyel zsidó tért
vissza a Szovjetunióból, amely
számukra a náci beözönlés ide-
jén menedéket adott, hazájába.
A lengyel kormány, továbbá a
Joint, az ÖRT és az OSE se-
gítségével sikerült ezeket a
visszatért zsidókat lakáshoz és
munkához juttatni. A repatriált
zsidók jelentékeny része Szilé-
ziában telepedett le, ahol —
a németek kitélepítése után —
lakossághiány mutatkozik.

AZ OXFORDI KERESZTÉNY-
ZSIDÓ VILÁGKONFERENCIA

A *Basler Nachrichten* írja,
hogy Oxfordban nagy érdeklő-
dés mellett zajlott le az angol
Council of Christians and Jews,
továbbá az American Conferen-
ce of Christians and Jews vi-
lágkonferenciája.

A kongresszus megkezdése
előtti napon tömeggyűlést tar-
tottak a londoni Friends Hou-
se-ban. Ezen a tömeggyűlésen
olyan keresztény és zsidó te-
kintélyek emelték fel szavukat
az antiszemizmus maradvá-
nyai ellen, mint a *canterbury-l*
érsek, *Reading lord*, *Butler*
volt angol közoktatásügyi mi-
niszter, *Dasil O'connor*, a Nem-
zetközi Vöröskereszt elnöke, a
Reinhold *Niebuhr*, a világhírű
amerikai teológus és *Leo Baeck*,
a volt berlini főrabbi. *Attlee*
miniszterelnök táviratban kö-
szöntötte ezt a történelemben
mindaddig egyedülálló konfe-
renciát, amelyen nagy taglét-

számmal szerepéltek — Nagy-
britannia és az Egyesült Álla-
mok küldöttségein kívül — Ka-
nada, Dél-Afrika, Ausztrália,
Svédország, Hollandia, Francia-
ország, Dánia és Svájc delegá-
ciól.

A konferencia először a *Free-
dom, Justice, Responsibility*
(Szabadság, Igazságosság, Fele-
lősség) fogalmait egyezteté-
t tisztázni, majd hosszasan fog-
lalkozott az antiszemizmus tö-
megjelenségeivel és egyéni meg-
nyilvánulásával.

A konferencia egyhangulag
elfogadta azt a javaslatot, hogy
szólítsák fel a párisi békekon-
ferenciát a különböző vallásfele-
kezetek tagjainak a békeszerző-
désekben való védelmére. Ugyan-
csak egyhangulag tette magáévá
a konferencia azt a javaslatot,
hogy világszerte vezekli- és tma-
napot tartsanak a náciizmus át-
dozatainak emlékére.

— A budapesti orgonaművészek ok-
tóber 6-án, szombaton este együttes
játékanyagú hangversenyt adnak a
Szabadság-tér 2. sz. alatt. Közremű-
ködnek: Hammerschlag János, Peskö
Zoltán, Kapi-Ikár János, Keresztény
János, Gergely Ferenc, Kopeckzy Ala-
jos, Dánok Lajos és a Lutheránia
vegyeskar, Wolfner János vezetésével.

„A JÓ EGÉSZSÉG
ELSŐ FELTÉTELE
... A TISZTASÁG”

Ezt gyorsan elérheti a közismert
FREGOLAN tisztító és suroló
paszta használata után. Nagy-
takarításnál lakozott fehér ajtó,
ablakrámak, csempé, márványtis-
títására, parkettia surolására leg-
jobb a **FREGOLAN** paszta.
Kérjen vagy rendeljen **MÉG
MA** egy doboz **FREGOLAN**
pasztát kedvező bevásárló helyén.
Beszerezhető: minden drogériá-
ban és festéküzletben.

Gyártja: Reichenthal Emil és
Béla Budapest VIII., Szeszgyár-
utca 1-3

Háztartási és piperecikkek nagybani eladása **Vértesnél, Dob-u. 48**

Hirek Palesztináról

A palesztinai zsidóság a döntő szó

Jelentette ki a Jewish Agency egyik szóvivője a Végrehajtó Bizottság azon határozata után, amely a világsajtó ismertetésében, mint a londoni konferencián a zsidók részvételének bizonyossága terjedt el a közvilágban. Valóban az elmúlt héten, — amint arról az ITA és Pálcó tudósítások beszámolnak — a zsidó világ érdeklődése Palesztina felé fordult, mert az oly soká huzódó — a londoni tárgyalásokkal kapcsolatos ügyben a végső döntést az Általános Zionista Tanács belső bizottsága jeruzsálemi rendkívüli ülésén hozta meg. A döntés elutasító volt. A Jewish Agency a jelenlegi körülmények között nem vehet részt a londoni tanácskozásokon. Ezzel kapcsolatban a következő hivatalos jelentést adták ki:

A tanács meghallgatta a tárgyalások eredményéről adott jelentéseket. A jelenlegi körülmények között nem járhat hozzá ahhoz, hogy a Jewish Agency részt vegyen a londoni konferencián. A Tanács felhatalmazza a Végrehajtó Bizottságot, hogy erőfeszítéseit folytatja olyan feltételek elérésére, amelyek lehetővé tennék a tárgyalásokon való részvételt. Ha a Végrehajtó Bizottság ezt elerné, egy a Tanács ismét észleli, hogy az új helyzetet megvizsgálva új döntést hozzon.

A súlyos döntést a politikailag fontos események egész sora előzte meg és a 16:0 arányban megszavazott határozat a „legenylibb” volt a tárgyaláson elhangzott javaslatok között. A Tanács ülése előtt a különböző politikai pártok vezetői üléseztek és már ekkor nyilvánvalóvá lett, hogy a többség véleménye a konferenciától való távolmaradás mellett alakul ki. A történelmi jelentőségű ülés határozatát két döntő körülmény befolyásolta: a „Palmach” hajó utasainak sorsa és Anglia 1250000 poltikája. Elnének amerikai részről történt megértesítése. A Tanács ülése napokig huzódott, mert Berl Locker a Végrehajtó Bizottság londoni tagjának érkezését várták, akinek az utolsó tárgyalásokról adott jelentése előtt, nem akarták meghozni a végleges döntést. Ezalatt az idő alatt futott be a „Palmach” nevű hajó hatszáz bevándorlóval fedélzetén, akiket az elmúlt hetek gyakorlatához hasonlóan angol hadihajóra szállítottak át és Ciprus szigetére vittek. Az átszállítás közben azonban könnygáz bombát használtak az angol csapatok, számosan megsebesültek és egy Jochiel Schwartz nevű 31 éves bevándorlót megölték. Ez történt akkor, amikor az egész Jisuv a londoni részvételről

kapcsolatos döntés politikai lázában égett. Az angol hatóságok kiméltetlen magatartása (a megölt bevándorlónak erei földbe való temetését megtagadták) a felfokozott idegállapotban élő Jisuvot rendkívüli mértékben felkavarta. Általános sztrájkok és fölvonulások keretében tiltakozott. Erec zsidósága az angol politika ellen és így nem csoda, ha az események súlyos árnyékol vetettek a Jeruzsálemben összeülő Tanács tárgyalásaira. Ugyanakkor érkezett egy a jelentésekben meg nem nevezett magaslású amerikai személyiség Jeruzsálembé, aki kijelentette, hogy ellentétben az angolok késői ígéreteivel, a kormány nem szándékozik döntő határozatot hozni a londoni konferencián, hanem csupán decemberre kíván összehívni majd egy újabb bizottságot, amely a londoni konferencia anyagát lenne hivatva általánosítani. Ez a hír ugyan-

csak döntő módon befolyásolta a Tanács résztvevőinek döntését. Megállapítható, hogy a rosszul előkészített és éppen ezért teljes mértékben eredménytelen londoni konferencia szükségletlenül roltott az u.n. Palesztina-ügyön. A világ és Palesztina zsidóságának egy jelentős része még elkéseredetlebb lett, az angol kormány bizonytalan és halogató politikája következtében és még azok is, — mint például a Jewish Agency Végrehajtó Bizottságának számos tagja — akik az Angliával való kooperáció hívei voltak, az együttműködés lehetetlenségét voltak kénytelenek tapasztalni.

A Belső Tanács döntésének politikai jelentősége abban foglалható össze, hogy a Jewish Agency számára ismét megvan a lehetősége annak — miután az angol kormány a fogoly zsidó vezetők szabadonbocsátását megtagadta és más kéréseket is visszautasított, — hogy minden kompromisszum nélkül követelhesse az egyesült nemzetektől a zsidóság Palesztinával kapcsolatos kívánságait: a szabad bevándorlást és a zsidó államot történelmi területen.

A nem együttműködés megvalósítása

Jelentette a Jisuv számára a hét második súlyos döntését. Beszámoltunk már arról, hogy a „non-cooperation” terv első szakaszaként a Jisuv 100.000 fontot szavazott meg a bevándorlás, elősegítésére. Ezzel kapcsolatban az elmúlt héten minden palesztinai városban gyűlést tartottak. A palesztinai kormány a 100.000 font összegűjítésében a kormányval ellenséges magatartást lát és értesítette a Nemzeti Tanácsot, hogy a pánznek illegális bevándorlás támogatására való fordítás esetén megvonja a zsidó szervezetnek juttatott állami támogatást. A Waad Lemmi hivatalos válaszában közölte, hogy a „non-cooperation” a kormány intézkedései következtében vált szükségessé, és az állami támogatást a zsidó intézményektől megtagadni mindaddig nem lehet, amíg a zsidó állampolgárok adójukat az államnak beszedésért adják. Éppen ezért, ha a kor-

mány jogtalan intézkedéseket hozna, a nem együttműködés politikájának második szakaszaként el kellene rendelni az adófizetés megszüntetését. Késztelenül megállapítható, hogy a kormány és a hatóságok intézkedései következtében a helyzet egyre zavarosabb lesz és olyan rendelkezések születnek, amelyeknek kiadására éppen a béke fenntartása érdekében korábban senki sem gondolt. Pedig a Jisuv hajlandó lenne békében élni. Erre mutat a Hagana-nak, a hatalmas önvédelmi szervnek állásfoglalása a terrorista csoportokkal szemben. A Hagana rendre és fegyeleme hívta fel a Jisuv lakosságát, szembe fordult a Stern-csoporttal, de nem hajlandó kizárni a csoport tagjait a hatóságoktól, mert „az angolok nem használhatnak fel bennünket polgárháború előidézésére”.

(GELLÉRT)

Eschwege (Cassel mellett) lagerben levő deportáltak, akik most adnak hírt először magukról:

Katona László, budapesti lakos, kb. 24 éves, autószerelő. | Jakos, kb. 23 éves.
Rosenblith Edith, debreceni | Szendrői Oszkár, brassói lakos, 60 éves.
Az O. Z. S. B. információin irredójának (Echilen. t. 2. I. 39.) közlése szerint fentnevezettek egészségesek és jól vannak.

WEISZ MENDEL-féle
ORTH. KÓSER
16 órával és híres vacsorával várja vendégeit
Lakodalmakat elvállal.
ROSENTHAL vendéglős Westendy. és Kozmacy. u. sarok

PRO DOMO

NEM SZOKÁSUNK

ezen a hasábkon a hitközség személyi dolgaival foglalkozni. Elitéljük a szervilizmusnak minden fajtáját, de még a látszatát is. Mégis meg kell emlékeznünk egy pár szóban arról a bensőséges, egyszerű családi ünnepségről, amely Rós-Ilasónó napját megelőző délutánon jászódott le a székház tanácstermében. Összegyűltek a tisztviselők teljes számban és nevükben az ügyvezető üdvözölte az elnököt a beköszöntő ujesztendő alkalmából és felruházta őt az „ujjapító cím” díszítő jelzőjével, mondván, hogy ezt a jelzőt senki sem fogja tudni tőle elvitatni. Ha visszaemlékezünk az csrom utáni időkre, amikor székházunk, templomaink, intézményeink romokban heverték és meglétkintjük ezeket most akkor igen találónak látjuk ezt az „epiteton ornans”-t, ezt a díszítő jelzőt, amely a méltó embert méltóképpen ékesíti.

*

ÜRES VOLT

az egyik munkahely az elmúlt hét szerda délutánján a hitközség adóosztályán. Ugyanekkor a különböző osztályokból ki-kimentek a tisztviselők egy-egy percére a Síp utcai székház folyosójára, ahova a nyitott ablakokon át, a földszinti házmesterlakásból jelhallatszott a rádió hangja. Női hang énekelt a stúdióban, gyönyörűségére mindazoknak, akik itt, szerte a városban, az országban, valánint az egész világon hallgatták ezt a művészi produkciót. A tisztviselőket azért érdekelte különösképpen e közvetítés, mert az elhagyott munkahely tulajdonosnője, kedves munkatársuk: Szatayné Bánhidí Ilona énekelt e napon ismét a rádióban, aki éppoly kitűnő adóhivatali tisztviselőnek, mint rádió- és hangverseny-énekesnőnek.

(g. m.)

AUTÓ SZAKISKOLA
Egyéni kiképzés, vizsga 10 nap alatt is. Rések-tűz és Díjtalan tájékoztató.
Teréz-körut 7.
Telefon: 224-862
KERBER-autó Biesel-és
motorkerékpár-énekes
utakoztatás is

Zsidó Világkongresszus és Jewish Agency for Palestine

Magyarországi Képviseletének, Statisztikai és Tudakozó Hivatalának (Budapest, V., Wekerle Sándor-utca 7.) közleményei.

Az alant felsorolt személyek részére külföldről levél, vagy üzenet érkezett. Kérünk mindenkit, aki nevezettekről felvilágosítást adhat, közölje azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-u. 7. Tel.: 186-000) szombat és vasárnap kivételével, délelőtt 9-1 óra között.

A címzett neve, külföldről megadott lakáscím, kereső:

Lorsch Éva, sz. Bpest, 1922, Ravensbrückbe dep. Pl. IV/1.
 Könyg Ferenc, sz. Győr, 1928. Budapest. Pl. IV/a/2.
 Laufer Erika, szül. 1934. Pl. IV/c.
 Ungár Vera, sz. 1924, Kassa. Pl. IV/g/1.
 Ungár Tibor, sz. Pécsvárad. Pl. IV/g/3.
 Klein Béla mészáros, szül. Ujdombóvár. P. Ju. I/i/1.
 Dr. Szabados Ferenc, ügyvéd, Budapest. P. Ju. I/f/2.
 Korda Klein Mór, Elektromos Művek tisztv. és családja, Rumbach Sebestyén-u. 9. P. Ju. I/f/3.
 Blüh József, szül. Babocsa. Budapest. P. Ju. I/f/4.
 Barkan Salamon 52 éves, szül. Polach (Oroszország). P. Ju. I/c.
 Klein Hona sz. 1923, Ágcsernyő, P. R. I/c/1.
 Faerber Hirscht Lili, divatkeres., Tikör-u. P. Ju. I/g/2.
 Horovitz László, sz. 1904. Jókai-utca. P. Ju. I/g/3.
 Dr. Politzer Lili. L. J.
 Gut György, sz. 1932, ?, Kéthely, anyja: Mária. P. E. IV/e/2.
 Goldstein Itzhok, sz. 1922, Siget, anyja Rachel. Siget. P. E. IV/c/3.
 Weiss Tivadar, sz. 1929. Budapest. P. E. IV/c/11.
 Gutman Énit, apja Salamon. Nyiregyháza. P. E. IV/b/6.
 Vas László, kereskedő, szül. Aszód, 1901. Aszód. P. E. IV/d/26.
 Fried Fülöp, sz. Bécs, 1915. Budapest. P. E. IV/i/2.
 Müller Lelbel, sz. Kovno, 1929. Budapest. P. E. IV/i/4.
 Deák, Berger Stefánia, szül.

Budapest, 1991. Budapestről dep. P. E. III/1/1.
 Schwarcz, Nagy Honka, szül. Budapest, 1909 (anyja: Beifeld Hermína), X., Domán-utca 3. P. M. 151/2.
 Ferencz Gizel, sz. Bikszád. Budapest. P. M. 155.
 Arnstein Judit kb. 8 éves, Anna kb. 4 éves, anyja: Heilig Kató, Budapest. P. M. 156.
 Dr. Hammel László tisztviselő, Magy. Áll. Gépgyár. P. O. II/u/4.
 Goldstein Regina és gyermekei, Miskolc P. P. I/i.
 Frajmaritz Ignác, sz. Uhlyan (Csehország). Ujpest. P. Bg. I/h.
 Lukács Ferenc, szül. Győr, 1905, és felesége, Gross Vera, 26 é., P. Sw. II/p.
 Lukács Jenő, sz. Győr, 1901. P. Sw. II/p.
 Mermelstein Sámó, szül. Munkács. P. M. 158.
 Hellerné Goldschmidt Alice. P. Sa. II/a/72.
 Kohn Ernő, szül. Nagyrőce, 1902. Budapest, vagy Mátészalka. P. E. IV. 1/6.
 Schwarcz Wolf, szül. Maramaros, 1924. Sigeth. P. E. IV. 1/7.
 Zuckerberger Chedya, 29 éves, szül. Nelipevo. Bpest, Dror Kibbuz. P. E. IV. 1/9.
 Dalos-Deutsch Erzsébet, szül. Kispeszt. Kispeszt. P. E. IV. k/1.
 Dánlels Sándor, szül. Budapest, 1928. Wüstlegiersdorfba dep. P. E. IV. k/3.
 Elnhoru László, szül. Tacovo, 1890. P. E. IV. k/4.
 Graff Jakob, szül. Jaroslaw, 1921. P. E. IV. k/5.
 Klein Imre, szül. Törökszentmiklós, 1887. P. E. IV. k/6.

A hontalan zsidók egyelőre nem hagyhatják el az ausztriai övezeteket

Innsbruckból jelentik (AFP.): Az elmúlt héten az osztrák csendőrség feltartóztatott és vizsgakíséret Salzburgba nyolcvan zsidót, aki át akarta lépni az amerikai és francia övezet határát. Egy 250 főből álló másik zsidó csoportot, amelynek sikerült bejutnia a francia övezetbe, Innsbruck közelében internálták. A brit kormány ugyanis nemrég azt kérte az ausztriai megszálló hatalmaktól, hogy — tekintettel a jelenlegi palesztinai helyzetre — ne engedjék meg zsidóknak az ausztriai övezetek elhagyását.

Gyermekgondozónő

jó bizonyítvánnyal nappalra elhelyezkedne. István-ut 41. II. 25 K. S.-né

Boros hordók

ELADÓK. Erdőköldeai lehet: Lieberman, Budapest, Ufői-ut 10.

SZERÉNY csendes szobát

keres konyhahasználattal, kőser háztartásban. Levélben értesítsék: Fried Sándor, Kezskeméti-u. 7.

KIVÁNDORLÓ! Egyszobás, komfortos lakást költségtérítéssel átveszek. „Esetleg kétszobásat” jelgére a kiadóba.

Házvezetőnek

magányosok, negyvenes, intelligens nő elhelyezkedne. Telefoni átvesszék 424-132.

A kivégzett munkaszolgálatosok tömegsírjait véglegesen rendezik

A Munkaszolgálatosok Országos Szervezete által előkészített javaslatok alapján a fasizmus áldozataiként mártírhalált halt sok ezer munkaszolgálatos végleges pihenőhelyének rendezéséről intézkedik a hivatalos lapban megjelent 11.120/1916. sz. miniszterelnöki rendelet. A MUSZ Szervezet e rendelet kezdeményezésével a tömegsírok rendezésére állami segítséget is kap és így remélhető, hogy ez a kérdés, amely mástól éve vár

megoldásra, a gyászoló hozzátartozók kegyeleti óhajának megfelelően rendeződik. A Munkaszolgálatosok Országos Szervezete felhívással fordul az ország valamennyi közigazgatási és egyházi hatóságához, hogy az illetékességi területükön lévő temetőn kívüli egyéni csoportos, vagy tömegsírookra vonatkozó adatokat közöljék azonnal írásban a Szervezettel. (Budapest, VI., Bajcsy Zsilinszky-ut 5.)

Amerikai csomagcímnyomozó osztályon Bp. 741. Verseny-utca 3, I. emelet 5 szobában átvehető csomagok

B.
 Deutch Freddel Irén Rózsa-u.
 Sietver Hugóné, Honvéd-u. 40.
 Bodnár Margit, Kolozsvári-ut 14.
 Dr. Gerő Imréné, Józsa B.-u. 34.
 Konfeld Aba, Dohány-u. 28.
 özv. Szalay Józsefné, Király-utca 67.
 Richter Jolán, Andrassy-ut 8.
 Furka István, Jókai-u. 3.
 Klein Manó, Izabella-u.
 Sammler Angéla, Király-u.
 Lovas Margit, Bp., 62. hlv.

Bauer Lili, Arany János-u. 29.
 Dető Helén, Benczur-u. 11.
 Serecs György, Munkácsy M.-utca 23.
 Gette Sándor, Bosnyák-u. 60.
 A.
 Löwinger Salamon, Rákóczi-ut 56.
 K.
 Konrád János, Baross-u. 4.
 Schwartz Elisabet, Elemér-u. 33.

Gyermekkosít a csecsemőknek

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tisztelt Szerkesztő! Örülünk, hogy az Uj Élet is szóvá tette, hogy szegénysorsú zsidó anyák nem tudnak félszket adni a csecsemőknek. Fészeknek hívom a gyermekkosít, mert hiszen az ujszülöttnek ez a kis otthona és úgy indul az életbe, hogy a világrajjto után már ne legyen hol nyugalmában élnie.

Igen gyakran találkozom szegény anyákkal, akik fáradtan viszik csecsemőiket, akiket nem tudnak hová elhelyezni és a jó módúak anélkül, hogy örülnének a zsidó életék világrajjtoérek, közömbösek, nemforodók. Hamar elfelejtették mindazt, ami még csak most történt és hallottam olyaa visszatartozó kijelentést is, hogy „miért kell zsidó gyerekeknek szünetnie”? Ezt zsidó mondta és csak azért mondhatta, mert felt, hogy esetleg a szobába kell nyulnia. Lehet, hogy akadnak mások is, akik így gondolkoznak, de meggyőződésem szerint minden zsidó, aki mélyen önmagába néz, a Teremtőnek hálat adóan állapítja meg: „milyen jó, hogy mégis születnek zsidó gyerekek”.

Ezeknek a zsidó gyerekeknek kell gyermekkosítat adnunk, hogy az életük elindulásánál otthonot kapjanak, legyen ez a nélkülözhetetlen segítség szimbólum is.

Nagyon sok hely akad, ahol gyermekkosít vannak és nem kell semmi, csak kis jóakarattal, csak kis jóérzés és a gyermekkosítat adjuk át a szegényeknek. Nem hiszem, hogy ennél szebb „mivó” volna.

Magam részéről az unokám gyermekkosítját, mintón már nincs szükségem rá, elküldtem a Bethlen-térre. Anyák és nagyanyák, kövessétek példám.

Ugy a szerkesztősznek, mint minden zsidónak boldog ünnepeket kívánok.

Egy anya

KÜLÖNBÉJÁRATU

butorozott szoba

magányos urnak kiadó, Berlin, VII., Klauzál-utca 10. I. 8.

EGYEDÜLÁLLÓ URIEMBER RÉSZÉRE

butorozott szoba kiadó

„Egyedülálló” jelgére a kiadóba

40 éves hadőzvegy

megismerkedne 50-55 évesig, lelvé vidéki is.

Gyümölcsüzletet

SZERETNEK NYITNI.

„Csinoság” jelgére a kiadóba.

Buda legszebb helyén lévő villakécsomóban Egy szobát kiadnak egyedül vagyok. „Csinos, nyugodt otthonot kívánó egyének” jelgére a kiadóba.

H I R E K

Az UJ ÉLET előfizetési díjai:

1 hónapra . . .	4 forint
negyedévre . . .	12 „
félévre	24 „
egész évre . . .	48 „

Az előfizetések postatakarékpénztári befizetési lappal küldendők be a 26.209 számú postatakarékpénztári számlára.

Mai számunkhoz

előfizetőink részére lejárt előfizetésük megújíthatása céljából postatakarékpénztári befizetési lapot mellékelünk.

Szíveskedjenek ennek felhasználásával előfizetésüket megújítani, nehogy a lap további küldésében fennakadás álljon be.

UJ ÉLET
kiadóhivatala

— A budapesti izr. helyőrségi templomban (VII. Wesselenyi-u. 5.) az Engesztelő istentiszteleteket a következő időpontokban tartják: október 4-én, péntek este 6 óra, okt. 5-én, szombat reggel 10 óra. Belépőjegy nem szükséges.

— A Szocialista Cionisták (Iehud-Mapáj) Pártja most tette közzé október–november és december havi programját, amelynek keretében érdekesnél-érdekesebb előadások követik egymást. Különösen kiemeljük *Stäckler* Lajos a Pesti Izr. Hitközség elnökének „Küzdelem a magyarországi zsidóság létéért” című előadását, *Dénes Béla* dr.-nak „Szocializmus és cionizmus”, *Salamon Mihály*-nak „A Magyar Cionista Szövetség feladatai” című előadásait, valamint azt a szenzációs-nak ígérkező népbíróági tárgyalást, melyen az asszimilációról mondanak ítéletet. Ügyész: *Dénes Béla* dr., védő: *Zsolt Béla*, a bíróság elnöke: *Domonkos Miksa*. Az előadásokat minden hétfőn délután 6 órakor a Fürst Sándor-u. 21/b. alatti Kulturházban tartják és érdeklődőket mindig szívesen látnak.

— *Bisseliches Salamon* és *Teréz* sirkőavatása. Október 6-án, vasárnap (Tiszi hó 11-én) d. e. 1/2 órakor avatják fel a régi, kerepesi úti temetőben (*Vértanúk parcellája*) *Bisseliches Salamon* és *Bisseliches Teréz* sirkővét.

Hitközségi hírek

A Pesti Izraelita Hitközség előjárósága ez év szeptember hó 30-án tartott ülésén üdvözölte a betegségeiből felépült dr. *Hevesi Ferenc* főrabbit és jelenlétében letárgyalta azt a beadványt, melyben hosszabb szabadságot kért, hogy elintézhesse külföldön és tengerentúlon halaszthatatlan magánügyeit. A Hitközség előjárósága helyt adott az így megindokolt kéréseknek és az 1946-os naptári év végéig engedélyezte főrabbiának szabadságát.

Értesülésünk szerint a főrabbi ur időközben el is indult repülőgépen Londonba, ahonnan rövid pihenő után folytatni kívánja útját. Két levelet, melyek a nyílvánosság elé kívánkoznak lapunk más helyén egyidejűleg közlétesszük.

HITTESTVÉREIM!

Ezeken a hasábozon többször olvashattátok, hogy a Pesti Izraelita Hitközség a felszabadulás óta mit végzett és még mennyi teendője van, hogy a romokat teljesen eltakarítsa. Nem tudom, hogy gondolkodtatok-e rajta, hogy miből teremtette elő eddig és, hogy miből fogja ehhez a munkához továbbra is az anyagiakat megszerezni. Épp ezért a Hitközségnek is komolyan hozzá kell látnia ahhoz, hogy az adóztatást megindítsa. A hitközségi adó fizetése mindenkinek szent kötelessége kell, hogy legyen. Minden felszólítás nélkül! Dacára annak, hogy a hitközségi adó behajtását épp úgy, mint a zsidótörvények íleje előtt, közigazgatási úton joga van behajtani. Ezt a módot nem szeretnénk igénybe venni. Felkérem egyúttal a körzetek vezetőit is arra, hogy hittestvéreinket, akikkel ők szorocabb nexusban vannak mint a központi vezetőség, igyekezzenek rábírni, hogy adófizetési kötelességüknek minél sürgősebben tegyék eleget.

PORGESZ IZSÓ
pénzügyi előjáróhelyettes.

— *Dr. Bánóczy László* sircm-lékének leleplezése. *Dr. Bánóczy László*nak, a Szociáldemokrata Párt kiváló várospolitikusának, az OMIKE Művészakció egykori nagynevű igazgatójának sircm-lékét vasárnap leleplezték le a rákoskeresztúri zsidó temetőben. *Dr. Bánóczy László* páratlan agilitással és művészi hozzáértéssel, ugyszólván a semmiből teremtette meg a Goldmark-termi előadásokat, amelyeken a fasiszta törvények által a hazai színpadokról leparauesollt zsidó művészek szereplési lehetőséghez jutottak.

— **Házasság.** *Weisz Erzsébet*, a Pesti Izr. Hitközség tisztviselője és *Gálos Pál* vasárnap, október 6-án d. u. 1/2 órakor tartják esküvőjüket a Dolányúti templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

ESKÜVŐRE
divatos férfi- és női ruhák kölcsönzése.

Esküvői ruhák vétele,
RÓTH, Akácia-utca 6.

— *Gettler* sorsjegyet még kaphat, *Andrássy-ut 45.*

— Felhívjuk a 101/322-es munkásszázad Kiskunhalason kivégzett mártírjainak hozzátartozóit, hogy gyermekeik nevének és születési évének közlése végett bennünket felkeresni szíveskedjenek, bármely nap este 8 óra után, vagy vasárnap délután 2–6 óra között. Ennek elmulasztása esetén a kimaradt neveket utólag a felállítandó sirkőre feljegyezni nem lehet. *Gárdonyi Jenő*-né, *Király-utca 106.*

— A Magyar Cionista Szövetség kebelében megalakult a **Jogászok Csoportja**. E csoport céljával tüzte ki, az arra rászoruló zsidó testvéreknek ingyenes jogi segítségben való részesítését főképpen a tőlük elvett ingóságok, lakás, üzlet, fölbirtok stb. visszaszerzésének szorgalmazását, további céljának tekintni az általános zsidó érdekeket szolgáló jogászai kezdeményezést és az ez irányban történt törvényes rendelkezések szellemének érvényesítését. A jogkereső zsidó testvéreknek a csoport irodája a Magyar Cionista Szövetség helyiségében V. Arany János-u. 20. I. em. hétköznaponként d. e. 9–3 óráig áll rendelkezésére.

A Mazot jövőheti ülésel

Hétfőn, október 7-én d. u. 1/2 órakor VI. ker. taggyűlés, *Andrássy-ut 81. sz. alatt.* Tárty: *Magyarság és zsidóság.*

Kedden, október 8-án d. u. 1/2 órakor a VII. ker. külső Erzsébetvárosi körzetében, Bethlen-tér 2., taggyűlés. Tárty: *Zsidóság és demokrácia.*

*

Legközelebbi számunkban festők és szobrászok számára pályázatot hirdetünk.

— *Eisikovits Leisert* és *Eisikovits Rózát* keresi testvérük, *Eisikovits József*. A legutolsó lakhelyük Budapesten volt. Aki valami hírt tud róluk, szíveskedjen az *O. Zs. S. B. információs osztályával* (Bethlen-tér 2., I. em. 36.) közölni.

— **Sirkőavatás Kispeslen.** Az 1944 december havában a marosutcai kórházban orvosj minőségében mártírhalált halt dr. *Rosenfeld Máttyás*, a kispesli izr. hitközség volt elnöke, örökös tisztjelbéli elnöke, a VI. izr. községkerület hosszú időn át képviselő tagja, sircm-lékét 1946 évi október hó 6-án, délelőtt 11 órakor avatja fel a kispesli izr. új-temetőben a kispesli Chevra Kadisa.

— **Adomány.** *Dr. Reiss Sándor* ügyvéd egy sídnevi ügyfélének megbízásából 100.— forintot juttatott el szerkesztőségünkhöz, hogy ezen összeget zsidó jóléti intézmények között osszuk szét. A kérésnek eleget tettünk.

LIGETI HUGÓNE WEISZ OLGA megrendőltben jelent, hogy fivére

VERMES GYULA

a Polgári Serfőző R. T. cég-vezetője, szept. 20-án, rövid szenvedés után, 56 éves korában elhunyt.

Családtagjai a legfigyelmesebb, melegérszű rokoni, munkatársai a hűség és szorgalom mintaképet, ismerősei és barátai a korrektség megtestesítőit vesztették el benne.

Gyászolják sügornél: *Vermes Emilné Léonáit Edit* (Jeruzsálem), *Vermes Oszkárné Blau Márta*; unokahúgai és unokahúgok: *Breszlauer Lászlóné, Ligeti Rózi* és férje, *Ligeti Gyula* és *László*, kik még nem jöttek haza, *Ligeti Lászlóné Kézma Lili*, dr. *Gottlieb Istváné Vermes Anna* és férje (*Haifa*), *Vermes Emil* és *Pál* (Jeruzsálem), *Vermes Géza, Klára* és *Róbert*; kúsi kedvencei: *Gottlieb Karmela* és *Hána*, *Breszlauer Gabi* és gondozó, szeretetteljes környezet.

Utolsó utjára szállt mellé okt. 2-án, d. u. 2 órakor kispesli a rákoskeresztúri zsidó temetőbe.

SIRKÓ LÖWY-NÉL BUDÁN II., FŐ-UTCA 79 (GÁNY-UTCAI VILLAMOS MEGÁLLÓNÁL)

A VAC HIREI

FUTBALL

VAC-VII. ker. Barátság 2:1 (1:0). Megérdemelten győzött a jelkeesebb és többet támadó VAC. A védelem hibátlanul játszott, a csatársorban csak a két összekötő dicsérhető. A csatársorban sürgős javítanivaló van. Kötőjek: Vidor, Reubhaller és Kozma. Góllövők: Fischmann és Nagy.
 VAC-Sashalmi MTK 6:0 (3:0). Kölyökmérkőzés. Komoly csapat lesz a VAC kölyök-gárdából. A csatársor teljesen, technikában és eredményesen játszott. Góllövők: Engel (2), Tauszin (2), Meisler és Breuer (1-1). Vök: Engel, Tauszin, Nadas és Breuer, ki sérülten (felszakadt a szemhéja) is tovább játszott.

KOSÁRLABDA

Goldberger S. E.-VAC 22-18. NB. I. mérkőzés. Pajor-Deutsch nélkül kiálló VAC erős küzdelemben vereséget szenvedett. Hiányzott a gödöbő csatár Jók, Benedek, Felkai és Klein.

TENISZ

A VAC 1946. évi bajnokai: Férfi egyes: Pajor, férfipáros: 1. Taub-Pajor, 2. Rejtő-Körner, Női egyes: 1. Koreinné, 2. Halászné, 3. Dückstein Zoltánné és Littykey Györgyi, Vegyespáros: 1. Taub-Koreinné, 2. Pajor-Halászné, 3. Dücksteinné-Dückstein Andor és Rejtő-Littykey. A „Hősök versenyt” Pajor Iván nyerte, 2 Györi, 3 Taub és Perényi.

VAC-TURA

1946 október 6. vasárnap. Hűvösvölgy-Petneházi-rét - János-hegy - Farkastorok - Csillebérc - Farkasrét. Gyaloglás: 3 óra (Középek részére.) Találkozás: Széll Kálmán-tér, 9 óra.

A HAPOEL MSE közleményei

Értesítjük a zsidó ifjúságot, hogy Egyesületünk vezetőségeek hosszas előkészítő munka után sikerült sportolási lehetőséget biztosítani a zsidó ifjúság széles rétegei számára.
 A Hapoel Munkás Sport Egyesület október 8-án, kedden délután tartja megbeszéléssel egybekötött első tornatermi ünnepségét a Wesselenyi-utca 41. sz. alatti tornateremben. Gyülekezési idő: 14 óra utániak részére 14, u 5 óra, nőtornászok részére 16, férfiak részére 7 óra. Mindenkit, akit a tornatermi sportok érdekelnek, hívunk és szívesen látunk. A tréningeket szakképzett testnevelési tanárok vezetik.
 Értesítjük tagjainkat és barátainkat, hogy közleményeinket kizárólag az Új Élet útján fogjuk tudomásukra hozni, mivel is kérjük, hogy kísérjék figyelemmel az Új Élet sportrovátát.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (órajavítás)
 VII., Wesselenyi-u. 6., a régi házban
Gergely Miklós
 aranyműves és ékszerész
VÉTELI! Tel.: 422-345. ELADÁS!

Deportálás után egyedül maradt

41 éves, kitűnő megjelenésű, jól pozicionált kereskedő keresi kimondottan zsidó urisaládból való, csinos, intelligens
urileány vagy asszony ismeretségi házasság céljából
 Közvetítők kíméljenek, mert csak a postát gazdagítják.
 „Esetleg benősülök” jelígére Blockner hirdetésébe. Városház-u. 10.

IMAI DÖK:

	Dobány	Rum-bach	Bethlen	Csöföy	Dósa	Nagy-fuvaros	Páva	Zugló
Kol-Nidre este	1/47	6	6	6	6	6	6	6
Jom-Kippur reggel	1/38	7	7	7	7	7	7	7

Ünnep kimenetele . . . 705 óraker

Hétköznap reggel 7, este 1/47 óraker

Fünnepi istentiszteletek Budán: Október 4. **Ered Jom Kippur reggel 1/47 óraker;** okt. 4. **Kol Nidre este 6 óraker;** okt. 5. **Jom Kippur reggel 1/38 óraker.**

Istentiszteleti helyek: III., Zsigmond-u. 49., XI., Boesky-ut 37, templom, Fő-u. 12. I. emelet, pólimaház és Szabadság-hegyen Lomnicz-szállóban.

36 éves vidéki kereskedő
 keresi hozzáillő urleány ismeretségi házasság céljából.
 „Ur! diszkretil” jelígére Aratóhoz, Erzsébet-körut 14.

Társaságbeli legdiszkretilbb házasság-közvetítő, **Doktorné**
 Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Férjhezmenne lakással, állással
 Bíró, egyedülálló nő, 50-60 évesig.
 „Vidékre is” jelígére a kiadóba.

Élettársat keresek
 35-45-ig, magos,
jó megjelenésű, jóérzésű urinó személyében,
 aki szintén kiegyensúlyozott életet él. „Özvegy lettem 50” jelígére a kiadóba

Minden információt kibíró, szorgalmas, 40 éves, jó megjelenésű aranyműves vagyok.

Feleségül vennék
 kimondottan csinos, jó megjelenésű hölgyet, 32 éves korig, ki megfelelő lakással és némi hozománnyal rendelkezik. Csakis fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Diszkretiló biztosítva „Aranyműves” jelígére a kiadóba kérek.

Nem bírok tovább egyedül élni, jó megjelenésű, csinos, házias és fizikához érő asszony vagyok, kétszobás urilakással és megélhetésem.

KEREMEK házasság céljából
 52-56 éves, biztos egzisztenciájú, komoly, jó megjelenésű ur ismeretségi lehet vidéki is. „Próba szerenese” jelígére a kiadóba kérek.

Halvanon feüli, megélhetéssel bíró **férjet keresek**

házas, szerényjácnyú nővéremnek. Választ „Kispesten tolke van” jel. Blocknerhez, Bajcsy Zsilinszky-ut 33.

Házasságokat
 eredményesen, diszkretilen közvetít társaságbeli özvegy irodája, Damjanich-u. 58.
 III. I. Telefon: 228-205.

Házasságokat
 diszkretilen, gyorsan közvetít: **GOLDNÉ, Alsóerdősor-utca nyolc,** földszint 2. Fogadt: 10-12-ig, 2-6-ig. Telefon: 225-490.

Ötvenéves gyermektelen
 csinos özvegyasszony, havi négy-száz forint jóraddékkal, **BIZTOS EGZISZTENCIAJU ORNAK** segít, megértő

felesége lenne
 „Vidéki is lehet 50” jel. a kiadóba.

OROSZORSZÁGBÓL NEMRÉG HAZATÉRT, 33 éves férfi
megnősülne

szoba-konyhás, berendezett lakással, olyan hölgyek leveleit kérem, akiknek üzlete vagy műhelye van. Lehet vidéki is. „Benősülés” jelígére a kiadóba.

Két csinos urileány, 40-42 évesek **főbérleti lakással**
 biztos jövedelemmel **férjhez mennének**
 jobb iparhoz, kereskedőhöz.
 „Urileányok” jel. Boros hirdetésbe, Andrássy-ut 54.

Negyvenötéves, szombattartó, volt **fehérnemű konteaklós** hatálember, hozzáillő **feleséget keres**

fehérneműkészítől iparendélllyel, szolid hölgy személyében. Lakás, műhely, felszerelés van. „Harmóniuchétevesig” jelígére a kiadóba.

41 éves özvegyasszony
 vagyok. Ingatlan vagyonnal rendelkezem,

férjhez mennék
 finomlelkü uriemberhez, kinek megélhetése van. Vidékre is mennék. „Ügyvéd özvegye” jelígére a kiadóba.

35 éves,

de jóval fiatalabbnak látszó, csinos, intelligens, házas, jól kereső urileány, szépen berendezett lakással, hozzáillő, biztos egzisztenciájú **férjet keres**

„Állagon feüli” jelígére a kiadóba.

KEREMEK jóhából, intelligens, finomlelkü, szigoruan vallásos, **orth. szombattartó leányt vagy asszonyt**
 28-35-ig, lehetőleg fényképpel, diszkretilen, „Szeretnék ismét boldog lenni!” jelígére a kiadóba kérek.

A zsinagóga naptára

Október 3, csütörtök: Tisri 8; péntek: 9 (Kol Nidre este); szombat: 10 (Jom Háklipurim); vasárnap: 11; hétfő: 12; kedd: 13; szerda: 14; csütörtök 16 (Szukkausz).

Muskállisblankok bus özvegyelt, leányt, üzletemnöket

férjhezad,

Ifjakat, időseket jól benősít **Méllóné Bp., Erkel-u. négy, II. 10. Válaszboríték.** Köznapokon négytől-hatig.

37 éves, érettségizett, jó megjelenésű fűtészviselő, családomhoz, **DEL-AMERIKABA** kivándorolt, keresek

házasság céljából

30-ig, komoly, szolid **URILEÁNYT,** ipari tudással, némi anyagiakkal, saját költségeinek fedezésére. „Biztos jövő” jelígére a kiadóba.

Nősülnék!

42 éves, alacsony, jó ipari szakmával és kereskedelmi gyakorlattal, jelenleg jó állásban vagyok, hozzáillő szerény, komoly asszonyt vagy leányt keresek. Lehetőleg főbérleti lakással. „Jóbb életért közösen” levelet a kiadóba

Segítő élettársat keres házasság céljából

50-es, intelligens uriember személyében, önálló, biztos egzisztenciával bíró urinó. „Segítő élettárs” jelígére a kiadóba.

USA polgár 24 éves nősülne

„Vagyons leány” jel. a kiadóba.

Szép, modern pesti otthonnal, **pestkörnyéki házzal**

jól szituált öz. **URIASZONY**
élettársat keres

50-60 év körüli, kimondottan melegsívű uriember személyében.
 „Harmonikus jelígére a kiadóba.

Állásban levő tisztviselő
 kétszobás, főbérleti lakással **férjhez mennék**

38-40 évig olyan urhoz, kinek üzlete vagy üzeme van, vagy aké szintén állásban van. „Későbbi amerikai kivándorlás” jelígére a kiadóba.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 VII., Siv-u. 12. - Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:
A MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Feladó szerkesztő és felelős kiadó **ROÓZ REZSÓ**

Postatakarépnévtári csekkszámú száma: 26.209. (Magyarországi Izraeliták Országos Irodája.)

Éleküdtött kértatokat nem örö-zünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdáz mántöz-zet Rt. körforgárepein. Fel nyomdáz-vezető: Margittay Ania.